

PRVA SLOVENSKA PETLETKA

Ljubljana, 5. — Odbor za gospodarski plan in finance ljudske skupščine Slovenije je v načelu soglasno sprejel predlog Zakona o petletnem planu za razvoj narodnega gospodarstva LR Slovenije.

Predsednik vlade LRS Ivan Maček je na seji predal referat o petletnem planu, v katerem je med drugim poudaril, da je osnovna naloga petletnega plana PLRJ odpravi gospodarsko in tehnično nezadostnost, okrepiti ekonomsko in obrambno moč domovine, uvrstiti in razviti socialistični sektor narodnega gospodarstva in dvigniti splošno blaginjo delovnih ljudi.

Temelj planskega razvoja narodnega gospodarstva v LRS je na novo zgraditi in razviti obstoječo republikansko industrijo vseh vrst, predvsem kovinsko, kemično, lesno, gradbeno in tekstilno. Z razvojem industrijske proizvodnje se bo dvignila kmetijsko in gozdarsko in s tem večje kvantitete in kvalitete. Naloga je bo vsa pomoč razvoju zadruštva ter dvignila gospodarsko moč kmetov, razvilo se bo šolstvo, prosveta, znanost in umetnost.

NARODNI DOHODEK
Narodni dohodek se bo v okviru republiškega gospodarstva povečal od 12,5 milijard dinarjev v letu 1939 na 18,5 milijard dinarjev v letu 1951, tako da bo narasel celotni narodni dohodek v LRS od 16 milijard na 27 milijard dinarjev v letu 1951. Vrednost celotne proizvodnje se bo dvignila od 22 milijard v letu 1939 na 34 milijard v letu 1951. Vrednost republiške industrijske proizvodnje se bo dvignila od 4,6 milijard v letu 1939 na 12,6 milijard dinarjev v letu 1951, t. j. za 2,7 krat.

INDUSTRIJALIZACIJA IN ELEKTRIFIKACIJA
Ljudska republika Slovenija bo za uresničitev plana investirala iz lastnih sredstev blizu 13 milijard dinarjev. Slovenija bo investirala v proizvodne panje republiškega gospodarstva 8764 milijonov dinarjev, in sicer: za elektrifikacijo, rudarstvo in ostalo republikansko industrijo 8794 milijone dinarjev; za kmetijsko in gozdarsko 1599 milijonov dinarjev; za lokalno industrijo in komunarno gospodarstvo 1002 milijonov dinarjev; za promet, trgovino in turizem 1601 milijon dinarjev.

ZNANOST IN TEHNIKA
Na petletni plan uspel bo LRS nameniti za znanstvene in tehnične institucije in fakultete 565 milijonov dinarjev. Usposobil bomo na novo 54.000 kvalifikiranih delavcev, 8000 srednjih strokovnih kadrov in 2.500 višjih strokovnih kadrov.

TEŽKA INDUSTRIJA
Predvsem se bo razvila težka industrija. LRS bo zgradila v Ljubljani elektrarno, ki bo proizvajala električno energijo za elektrifikacijo vse države. Nadalje bo zgradila kemično industrijo organskih barv in umetnih snovi. V Ljubljani bo zgradila nova tovorna biciklov z letno kapaciteto 50.000 krmakov, in tovarno petletnih strojev.

Petletni plan predvideva, da se bo leta 1951 dvignila proizvodnja opreme in strojev od 98 milijonov

meji posebne mere. Te dni je 6 oboroženih množ, oboroženih v angleške uniforme z jugoslovanskimi čepci in v kraljevini značniki, napadajo angleško patrolo.

Dunaj, 5. (AFP) — Notranji minister Helmer je na interpellacijo o incidentih na jugoslovansko-avstrijski meji izjavil, da omejitve, kjer so se navedeni dogodki zgodili, spada pod upravo angleških zasedbenih oblasti in da radi tega avstrijska policija nima pravice intervenirati.

DVA NOVA LESNA KOMBINATA
Proizvodnjo kmetijskega orodja bodo povečali od 941 ton na 2480 ton. Ustanovili bodo dva velika lesna kombinata za popravila izdelave in razpisanje lesnih odpadkov. LRS bo razpisala električno mrežo, izvedla elektrifikacijo podeželja in zgradila manjše hidrocentrale s skupnim učinkom 15.000 kw.

KMETIJSTVO IN RUDARSTVO
Vrednost kmetijske proizvodnje se bo dvignila od 5550 milijonov dinar v letu 1939 na 8775 milijonov dinar v letu 1951. Zaradi tega bodo izvršili obsežna melioracijska dela in na novo pridobili 20.000 ha zemlje. Potrošnja umetnih gnojil bo narasla od 4600 ton v letu 1939 na 38.000 ton v letu 1951. Eksploatacija gozdov se bo vsledila v njihovim naravnim prirastkom in racionalno izkoriščala. Vrednost obrtne proizvodnje se bo dvignila na 2,5 milijard v letu 1939 na 3,5 milijarde v letu 1951.

TRANSPORT
Za racionalizacijo transporta se bo moderniziralo cestno omrežje. Poteg zveznega programa gradnje avtostrade Ljubljana-Zagreb in modernizacije ceste Maribor-Postojna bo LRS investirala za lokalno cestno omrežje.

STANOVANJA, ZDRAVSTVO, ŠOLSTVO ITD.
Za neproizvedne panoge bo investirala LRS 3929 milijonov dinar. In sicer: za stanovanja, javne zgradbe, vzdrževanje in modernizacijo zdravstveno in socialno skrbstvo 602 milijonov dinar, za osnovno in srednje šolstvo 550 milijonov dinar, za kulturo, umetnost, kino in radio 351 milijonov dinar. Iz republikanskih sredstev bo zgrajeno 47.000 kv. m stanovanjske površine, 75.000 ložiščne površine, bo obiskovalno sedemletno in nižje srednje šole. Za bošnjašnice je odredeno 390 milijonov dinar.

Incident na grško-albanski meji
Tirana, 5. (ATA) — Dne 2. julija t. j. je oddelek grških vojakov v nekaj civilistov teritorialnega bataljona vdal v mejnem sektorju Pogon blizu Libohova na albansko ozemlje. Grške čete so napadle albanske patrulje. Med Albanci in Grki se je vnelo medsebojno streljanje, dokler se niso Grki umaknili z albanskega ozemlja.

Po incidentu na avstrijsko jugoslovanski meji
Dunaj, 5. (AFP) — Zaradi ponovnih incidentov na avstrijsko-jugoslovanski meji so bile za podlagi angleških poročil podvzete na

šiškega in vsega primorskega delavstva.

Prva prodajalna 'Delavskih zadrug' v Trstu je bila odprta decembra 1943, to je v letu same ustanovitve zadrug, pri Se. Jakobu, to je v delavskem središču. Tedaj so zadrug imeli 360 članov, ki so bili po večini delavci tržaških ladjedelnic in drugih podjetij. Pionirski zadrug so bili zlasti tržaški konjarji. Glavni namen zadrug je bil, da z ustanovitvijo lastnih konsumnih prodajalnic, ki bi prodale blago po nizkih cenah, in z zbiranjem hranilnih vlog dvigali življenjske pogoje delavca. Število članov se je naglo širilo in kmalu so nastale nove poslovalnice v Milih, Pulju, Gorici in drugih mestih po vsej Primorskem. L. 1949. so zadrug dobile novo ime 'Delavske zadrug Trsta, Istre in Furlanije', ki je bolj ustrezalo njihovemu teritorialnemu obsegu.

Listi, ki danes svojim bralcem predstavljajo naslove kakor 'Zakaj Italijani branijo zadrug' ('Voce Libera') namenoma, preverajo upravitelje. Nikakor ne gre za to, ali bodo zadrug slovenske ali italijanske, temveč za to, ali bodo služile svojemu protinemu namenu, da delavca in malega nameščence zaščiti pred kapitalističnim izkoriščanjem ali stopijo v službo političnih interesov nedemokratskih skupin, katerih organi so prav ti listi.

Značilno je, da je zdaj 'Voce Libera' ne zadovoljuje več z intervencijo sodišča, češ da ta takšne ciljne zadeve preveč zamotane, da zahteva intervencijo Zvezniške vojske uprave.

Cemu so jim potrebne vse te intervencije, če so res tako močni? Mi smo vselej branili stališče, naj o zadrugah svobodno odločajo njihovi pravi lastniki, to so njihovi člani in zato se nam je tudi intervencija sodišča videla ne samo nepotrebna, temveč celo nasprotna duhu zakona. Nam zadoštuje: Spoštovanje volje, ki jo izreče večina zadrugnikov.

Protijudska duhovščina
Tudi po Reki se sprčujajo elementi, ki bi hoteli razbiti ljudsko enotnost in ovirati obnovu mesta. Njim je bratstvo in enotnost hrvaških in italijanskih ljudstva tuj in neprijeten.

Takšen škodljivec je župnik Jeronim S. Mladjavič Ružič, ki sodeloval v 'protijudski delavnosti'. Z njim so bili povezani tudi duhovniki, kakor dr. Lenac kot profesor in bratje Tomassi, ki so pobegnili v Italijo.

Tiskalci so protijudski letake in pri tem jim je pomagala župnik Ružič, ki jim je dal na razpolago pisalni stroj in župniške prošle. V župnišči so razen tega prisilili vojnarsko poročila o reškem gospodarstvu, katerim je bil tovarniški župnik Ružič. Ružič je celo s prisilno vrsto propagande proti ljudskim oblastem. Izrazil primer je tudi župnik Bojčić, ki je pobegnil v Italijo, in koder namerava oditi v Ameriko in se oženiti. Podoben Ružiču je tudi dr. Torcolletti, ki ob vsaki priložnosti napada ljudsko oblast in nagovarja Rečane, da se izselijo v Italijo.

Tudi reški škof Camozzo je zavzel sovražno stališče do ljudskih oblasti in se izmislil neke vrste zapreke, katere so mu ljudske oblasti postavile. Vse to je izmisljeno in služi samo blatnjam ljudskih oblasti. Škof Camozzo bi se hotel na vsak način prikazati kot narodni mučenik, kar računata s svojim odhodom v Italijo. Reško ljudstvo se dobro spominja tega 'mučenika', ki je leta 1941 prepeval hvalnice fašističnim tolpam, ki so se pripravljale na zaslanjevanje miro-

Pred podpisom diplomatske pogodbe Turčija-ZDA

Ankara, 5. (AFP) — Iz zanesljivega vira se javlja, da so razgovori med turškimi glavnimi štabom in ameriško vojaško misijo ter držala ameriških misij za turške potrebe končani. Pričuje se podpis diplomatskega sporazuma med Turčijo in ZDA na temelju pogojev, ki so jih postavile ZDA za dajanje pomoči. Ta sporazum bo v glavnem analogen s sporazumom podpisanim med ZDA in Grčijo.

Ista agencija poroča, da bo moralo biti posojilo ZDA v iznosu 100 milijonov dolarjev uporabljeno za vojaške in strateške potrebe, medtem ko se bo Turčija obrnila na svoje gospodarske potrebe in potrebe obnove na Mednarodno banko za pomoč in obnovo ali pa na Import-Export banko v ZDA.

Nova žrtve v Pulju

Pulj, 4. — Delavec Anton Piljan, ki so ga aretirali 3. januarja, ki je bil skupaj z vsem delovnim ljudstvom Pulja, da ne bi odstopil strojev iz milna v Vodnjanski ulici, je umrl v bolnišnici vsled ran in nečloveškega postopanja.

Piljan je ležal v bolnišnici dolgo časa brez zdravniške pomoči, čeprav so se njegovi tovariši in družina obračali za pomoč.

Evropa se ne bo odrekla svoji neodvisnosti

Komentarji tiska o konferenci 22 držav - Službeni pristanek Italije in Portugalske na udeležbo

In v obziru za žito, lahko uspešno pomagala Evropi, tako da bi se Evropa lahko osvobodila odvisnosti od Amerike glede preskrbe premoga in žita in s tem v zvezi ameriškega gospodarskega vpliva v Evropi.

Dunaj, 5. (AFP) — Irška vlada je sprejela francosko-angelsko vabilo za sodelovanje pri pariški konferenci.

Budimpešta, 5. (AFP) — Madžarska vlada se ni odgovorila na francosko-angelsko noto glede povabila na sodelovanje pri pariški konferenci. Vlado Irski smatrajo, da bo verjetno odklonila.

Oslo, 5. (Tass) — Norveški listi komentirajo zgodnje pariške konference. List 'Verdens Gang' je priobčil govor Molotova in podprta va oni del njegove izjave, kjer pravi, da službi od Anglije in Francije predlagano gospodarsko sodelovanje samo zato, da izgubijo male države svoje gospodarske in politične neodvisnosti. Norvežani se ne odpovejo nameri ustanovitvi lastno industrijo jekla, kar bi si služili samo tujim kapitalom. List 'Fretten' izjavi, da so se svoječasno Angliji in Amerikanci upirali, da bi Norveška zgradila lastno tovarno jekla in jekla. Enake pri držke so stavili, ko je Norveška skusala zgraditi tovarno aluminija. Vsled tega bi iz izgubo neodvisnosti Norveške predrago odkupila ameriško gospodarsko pomoč.

Norveška, Danska in Švedska se posvetujejo o konferenci 12. julija

Kopenhagen, 5. (AFP) — Na predlog norveške vlade, da bi se sestali zastopniki Norveške, Danske in Švedske in razpravljali o francosko-angelskem vabilu za konferenco 12. julija, je danska vlada pristala, da bi se sestali zastopniki omenjenih treh držav v sredo v Kopenhagenu.

O Gotwaldovem potovanju v SZ

Praga, 5. (AFP) — Uradno ni bilo izdano obvestilo glede trajanja in namena potovanja češkoslovaškega predsednika vlade Gotvalda, znanega ministra Masaryka in ministra za zunanjo trgovino Ribke v Moskvo. Očitno je, da bo namen tega potovanja razgovor o notranjem položaju v češkoslovaški in o

DOGOVOR O POMOČI MED ITALIJO IN ZDA PODPISAN

Rim, 5. — Zunanji tisk zatrjuje, da je De Gasperi vlada odločila in zakazala obnovo Italije, zboljšanje položaja industrije, poljedelstva in financ. Ta vprašanja so v stanju izvesti edinele demokratične stranke, ki predstavljajo interese naroda, ki ima vanje zaupanje.

Voditelji demokratizmov so že ob času sestave prve vlade kazali svoje dvojno lice. Navidezno so se borili proti fašizmu, v resnici so bili govarjalci imovne sloje, ki so bili prej stebri fašizma, sedaj pa neofašizma Krenitev demokratizmov na desno je bila vidna že junija 1946.

Demokratizmi so z ozirom na svojo številno nadmoč imeli v vladi odločilno funkcijo ter so, kjer so bili, preprečili koristo delavnost vlade in vsako iniciativo komunistov in socialistov. S tem so izgubili miselnost, radi tega odlagajo parlamentarne volitve, ki so bile dolocene za jesen.

Po sestavi zadnje vlade iz samih demokratizmov in strokovnjakov je De Gasperi govoril o narodni enotnosti. Narodno enotnost je tolažil tako, da so pristopile k sodelovanju za republiko najbolj solidne sile države. Ako si ogledamo Gustava Del Vecchia, znanega fašističnega gospodarstvenika in člana korporacijskega sveta ter Merzago enega največjih afaristov in sedaj ministra za zunanjo trgovino, potem Sceblo, notranjega ministra, ki je nedavno umaknil prelatstvo v zvezi z nerodnostmi pri prehrani, potem vemo, kdo so te najboljše sile.

K temu je treba prišteti podporo, ki jo uživa De Gasperi na skrajni desnici, pri Gianninju in qualunquisti.

Pravo lice je pokazal De Gasperi s podaljšanjem pooblastil do 31. decembra t. l. Tekom te dobe hote pripraviti teren in si zagotoviti uspeh. Značilna je njegova izjava o 9. junija t. l. ko je izjavil, da namerava odločiti v zbornici razprave o osnovnih demokratiških reformah v industriji in poljedelstvu. Molčal je tudi o primanjkljaju proračuna, ki znaša 610 milijard lir, ter je poudarjal samo posojilo 200 milijonov dolarjev, ki ga bo Italija zaprosila v Ameriki.

Centralni komitet italijanske komunistične stranke je sklenil, da bo stranka izdala za svoje organizacije posebno poročilo o dogodkih zadnje valde krize in o delovanju združenih demokratičnih strank. Centralni komitet poziva vodstvo stranke, da stopi v stik z vodstvom socialistične stranke in vseh ostalih demokratičnih strank v namenu, da izvedejo skupno akcijo, ki bo potrebna, da zrušijo De Gasperijevo vlado in jo zamenjajo z vlado, v kateri bodo zastopane vse ljudske republikanske sile.

O meji pri Gorici

Trst, 5. — Italijanska agencija 'Ansa' javlja iz Trsta, da je Supersivory Commission, ki jo sestavljajo predstavniki štirih veleal in kateri so bili predloženi spori glede določitve začasnih meja med Jugoslavijo in Italijo na goriskem odcelu, vrnila zadevo mešani jugoslovansko-italijanski komisiji. Iz vesti agencije 'Ansa' sledi, da je 'Supersivory Commission' predložila nekakšno 'kompromisno' rešitev spora, po kateri naj bi se Jugoslaviji 'odstopila' pas ozemlja vzdolž železniške proge Kanal-Dornberg, ki jo pogodba dodeljuje Jugoslaviji ter 'da bi se na ta način naša meja znatno pomaknila proti zapadu ter tako rezala gorisko naselje, namesto da bi tekla takoj vzdolž železniške proge'.

Seveda je na prvi pogled jasno, da ne gre tu za nikakršni kompromis, temveč le za to, da je 'Supersivory Commission' v tem primeru prav gotovo uporabila člen 5 odstavka 5 mirovne pogodbe z Italijo, na temelju katerega so članice komisije pooblašeni pomakniti mejno črto za 0,5 km od trte označene v mirovni pogodbi zato, da bi mejno prilagodili krajevnim zemljepisnim in gospodarskim potrebam.

Ista agencija poroča iz Gorice, da se je omenjena vest takoj razširila v Gorici ter da sta gorški CLN in Lega Nazionale takoj poslala protestne brožavke De Nicolai in De Gasperiju. Izgleda, da CLN-u in Legi Nazionale člen 5 odstavka 5 mirovne pogodbe ni kakor ni všeč.

Ratifikacija mirovne pogodbe pred italjsko konstituinto

Rim, 5. (AFP) — Komisija za mednarodne pogodbe pri konstituinti bo dne 8. julija t. l. razpravljala o ratifikaciji italijanske mirovne pogodbe.

Iz Pariza poročajo, da se je Italija odzvala vabilu za sodelovanje na pariški konferenci.

Fuzija tržaških akcionistov in republikancev

Trst, 5. (Ansa) — Juljska akcijska stranka in tržaški odtok italijanske republikanske stranke sta soglasno sklenila, da se spojita v enoten politični organizem pod imenom italijanske republikanske akcijske stranke, ki bo vezana z italijansko republikansko stranko.

O zaroti proti francoski republiki

Pariz, 5. (AFP) — Policija je aretirala danes bivšega komisarja Henry Soutisa, ki je bil nedavno zaradi sporazuma s sovražnikom obojen na 20 let prisilnega dela. Za tem je pobegnil iz ječe in živel tajno pod napaknim imenom.

Po svojem pobegu iz zaporja je Soutis sodeloval v generalnem štabu upornikov proti republiki. Ugotovljeno je, da je imel vlogo, da je miralcan Aufpandom, grofom Ulpianom in Marwelsem. Soutis je imel posebno nalogo organizirati kasnejšo upravo ter zbirati bojovne sile, sestojelce v prvi vrsti iz bivših članov francoske prostovoljne legije proti boljševizmu in iz vojakov, ki so pripadali SS-ovom.

Prav tako so bili aretirani bivši vodja informacijskega urada milice v Lyonu Tavier in njen sodelavec Lorbat. Obdava sta bila svočase obojena na smrt v odsotnosti in po odhodu nemških čet sta se bavila s črno borzo in živela pod tajnim imenom.

Vloga generala Koeniga

List 'Humanité' piše o udeležbi generala Koeniga, poveljnika zasedbenih čet v Nemčiji, in drugih znanih francoskih generalov pri komplotu proti republiki. List je menjal, da je smatral sodelovanje teh zaročnikov za resnično, ko se pomislili, da je bil za generalom Mersemom klican tudi Koenig na notranji ministrstvo.

Pri tej priliki 'Humanité' omenja, da je bil ravno general Koenig tisti, ki je sporazum z De Gaulleom zahteval od zaveznikov, da so ravno v trenutku, ko se je odprlo ljudstvo proti Nemcem razširilo preko vse Francije, ukinili delovanje osvobodilnega pokreta. Ravno Koenig je bil tisti, ki je skupno z De Gaulleom razorožil francoske odorniške sile. Zaradi tega ga je De Gaulle imenoval za guvernerja Pariza, čeprav bi moral prejeti to nalogo kateri koli general odporne gibanja. Tako je razumljivo, da je hotelo obdobje De Gaulleova zarota ravno iz zasedene Nemčije podporo, da bi na ta način vasilila svojo diktaturo.

Nadalje piše 'Humanité', da je Koenig kot vrhovni poveljnik zasedbenih čet podpiral generala Guillaudota, ko je ta odšel v Nemčijo z namenom, da si zagotovi podporo francoskih zasedbenih čet za svoj pohod na sedebo. Pod poveljstvom Koeniga se pri zasedbenih četah nahajata tudi general Navarra, ki je prav tako udeležen pri zaroti. Vsi ti generali se bojijo čitke v vojski, zaradi tega se družijo okoli De Gaulle.

Žetev v Albaniji

Tirana, 5. (ATA) — V Albaniji bo letošnja žetev ugodnejša od lanske. Zaradi tega je albanska vlada izdala ukrep, da bodo poljedelci smeli obdržati poleg semen še po 250 kg žita za vsako osebo v družini, na glede na njeno stanost. Prejšnje žito bo odkupila vlada. Isto tako je bil obrok kruha zvišan za 200 gr, tako da dobivajo težki delavci 900 gr, kruha dnevno, ostalo prebivalstvo pa 500 gr.

Žetev v Romuniji

Bukarešta, 5. (Tass) — V Romuniji se je pričela žetev. Po poročilih lista 'Romania Libera' je letošnja žetev mnogo boljška kakor lanska. Poljedelski strokovnjaki so menjajo, da bo Rumunija pridelala velike količine pšenice, ovsa, ječmena, krompirja sladkorne pese in sončnice.

203 smrtnih nesreče na dan neodvisnosti

Kikago, 5. (AFP) — Proslavitev narodnega praznika 'Dneva neodvisnosti' v ZDA je letos končala izredno žalostno. Računa se, da so bile na ta dan ubite 203 osebe. Samo avtomobilske nezgode so povzročile 90% teh smrti. Nadalje je utonilo 62 oseb.

Nesporazum med ZDA in Anglijo

New York, 5. (ADM) — Ameriška revija 'News Weeks' piše, da so med ZDA in Anglijo nastali nesporazumi zaradi politike, ki se vodi v angleško-ameriški zasedbeni coni Nemčije. Ameriški general Clay je namreč odločen izreči nemško industrijo v roke zasedbenikom in bi hotel izvesti politično decentralizacijo obeh con. To postopanje je očiten nasprotje z nameni Anglije, ki hoče socialistični nemško industrijo in uvesti centralizirano upravo obeh con.

Ameriški kapital v Turčiji

Ankara, 5. (Tass) — List 'Ulus' sporoča, da so tri velike ameriške trgovske družbe ponudile turškim finančnim krogom ustanovitve banke za zunanjo trgovino z osnovno glavnico 15 milijonov turških lir. Banka bi finansirala trgovino med Turčijo in ZDA.

MANEVRIRANJE orožje slabičev

Ta zadnji seji OSS je to. Desetih prečital črtarj v našem H-stadu objavljeno tajno okrožnico DZ in postavil štiri zahteve, na katere so zastopniki DZ v OSS morali pristati. Zahteve so sledeče:

1. Tajno okrožnico je treba objaviti.
2. Tajno okrožnico je treba poslati v vrednost Svetovni sindikalni zvezi.
3. Zaposloti je treba SSZ, naj pošlje v Trst svojega delegata, ki naj ostane v Trstu do konca sindikalnih volitev, in
4. na vseh bodočih sejah OOS naj prisostujejo zastopniki delavstva.

Ker gre za skrajno grob poskus manevriranja v volivnem postopku, ki dovolj jasno prikazuje načrte, ki bi jih nekateri protijudski elementi o DZ radi uresničili, zlasti smo se pri to. Tojmirju, tajniku Pokrajnske zveze ES in mu v zvezi z odkritjem tajnih navodil Delavske zbornice zastavili nekaj vprašanj. Potek razgovora je bil sledeč:

Vprašanje: Kako gleda vodstvo ES na večer objavljena tajna navodila DZ?
Odgovor: Dokument, ki je bil večer objavljen v tržaških listih in bil razposlan vsem tajnikom DZ, je zelo presenetljiv vodstvo ES in tudi delavstvo na splošno. Presenečen smo bili predvsem zaradi tega, ker so ES in njih predstavniki v OOS iskreno delali, da bi se sindikalne volitve in njih potek lojalno in pravilno izvajala. Da bi se izognili vsem nevesitostim, smo sporazumno postavili navodila, da izvedemo sindikalno enotnost. Tudi navodil bi se morali točno držati obe sindikalni organizaciji.

Tajni dokument pa odziva dejstva, ki so odkrito naprtena proti tekočemu doseženemu sporazumu. S tem dokumentom se stavljajo sindikalni enotnosti nove zapreke in navodila, ki jih vsebuje, imajo brez dvoma namen, da se prepreči hiter potek zadnjih volitev.

Vse pošteno misleče delavstvo pa so najbolj prizadele metode, katerih so se hoteli posluževati razdiralni elementi. Tako je na primer dokument zelo jasev v oči točki, ki govori o sindikalnih volitvah delavcev stavbene stroke. V tej točki bomo, da je delavstvu te stroke nujno potrebno razdeljati živila. Na ta način bi hoteli podkupiti čimveč ljudi, da bi volili za DZ. S socialnega vidika pa je zanimivo, da bi morali razdeliti živila samo zaposlenim delavcem te stroke, ne pa tudi brezposelnim, ki so vsaka-koer bolj potrebni pomoči.

S tajno okrožnico, ki bi tudi prizadela naše kmetijske delavstvo in male posestnike. Na zelo sramoten način poskušajo spekulirati z volivno pravico naših kmetov.

Zato je razumljivo, da je sedanja naloga delovnega ljudstva na tržaškem ozemlju ta, da razkrinka vse polkuse protijudskih sil, ker le na ta način bomo izločevali za delavski razred prepotrebno enotnost.

Pri nas moramo doseči delavsko enotnost, ker so za to podana vsi pogoji. Tržaškega delavskega združbo pa je boriti se proti vsem tistim, ki poskušajo vrnati enotnost za klatro se arjad borimo. Vse škodljivo in izdajalske delavskega razreda pa bomo razkrinkali.

Samo tako je mogoče doseči na našem ozemlju boljše in mirnejše bodočnost, ki je temeljni pogoj za mir pri nas in v svetu.

ZDA nadzirajo uporabo posojila v Grčiji

50% delavstva brez dela - podpora prejema le 5%

Washington, 4. — Po Trumanovem načrtu je prešla Grčija od ZDA 300 milijonov dolarjev posojila. Te dni bo prišel v Atene Dwight Griswolt, bivši guverner države Nebraska, in bo nadzoroval izvršitev načrta za pomoč Grčiji, odločil o razdelitvi posojila, plačil in podobno. Spremlja ga 30 pomočnikov in poročilo pravi, da mu bodo sledili še drugi. In naj kdo reče, da to postopanje ni vmešavanje v notranje zadeve tuje države.

Atene, 4. (Tanjug) — Izvršni odbor splošnega združenja dela je objavil poročilo o gospodarskem položaju delavcev in uradnikov na Grškem. V poročilu navaja, da so bile meseca maja t. l. cene 218 krat višje, kakor pred vo. Kuna mo delavcev in nameščencev znaša samo 34% od predvoje. Od vseh delavcev znaša število brezposelnih 45%. Niti 5% od teh ne prejema brezposelne podpore. Upokojenci živijo v bednem položaju. Od ZDA uvoženo blago škoduje predvsem grškemu obrtništvu in mali industriji.

Atene, 4. (Tanjug) — Casopis 'Eleftheria' javlja, da je nemški general Lanz, ki trenutno sedi na zatožni klopi v Nürnbergu, je izjavil, da je grški minister javne varnosti Zervas vodil kotne vojne operacije samo proti EAM-u, pri čem so Nemci podpirali njegove edince. Zervas je priznal, da je bil v resnici v zvezi z Nemci, da pa je o tem obvestil angleško vojaško poveljstvo.

Žetev v Albaniji

Tirana, 5. (ATA) — V Albaniji bo letošnja žetev ugodnejša od lanske. Zaradi tega je albanska vlada izdala ukrep, da bodo poljedelci smeli obdržati poleg semen še po 250 kg žita za vsako osebo v družini, na glede na njeno stanost. Prejšnje žito bo odkupila vlada. Isto tako je bil obrok kruha zvišan za 200 gr, tako da dobivajo težki delavci 900 gr, kruha dnevno, ostalo prebivalstvo pa 500 gr.

Žetev v Romuniji

Bukarešta, 5. (Tass) — V Romuniji se je pričela žetev. Po poročilih lista 'Romania Libera' je letošnja žetev mnogo boljška kakor lanska. Poljedelski strokovnjaki so menjajo, da bo Rumunija pridelala velike količine pšenice, ovsa, ječmena, krompirja sladkorne pese in sončnice.

203 smrtnih nesreče na dan neodvisnosti

Kikago, 5. (AFP) — Proslavitev narodnega praznika 'Dneva neodvisnosti' v ZDA je letos končala izredno žalostno. Računa se, da so bile na ta dan ubite 203 osebe. Samo avtomobilske nezgode so povzročile 90% teh smrti. Nadalje je utonilo 62 oseb.

Nesporazum med ZDA in Anglijo

New York, 5. (ADM) — Ameriška revija 'News Weeks' piše, da so med ZDA in Anglijo nastali nesporazumi zaradi politike, ki se vodi v angleško-ameriški zasedbeni coni Nemčije. Ameriški general Clay je namreč odločen izreči nemško industrijo v roke zasedbenikom in bi hotel izvesti politično decentralizacijo obeh con. To postopanje je očiten nasprotje z nameni Anglije, ki hoče socialistični nemško industrijo in uvesti centralizirano upravo obeh con.

Ameriški kapital v Turčiji

Kdor ne pripada svoji domovini ne pripada človeštvu

Bilo mi je šest let, ko sem s starši odšla iz Trsta po prvi svetovni vojni — in vendar se še danes dobro spominjam tistega Trsta. Takrat smo otroci znali vse jezike, ki so se govorili v Trstu, slovensko, italijansko, nemško. Ne vem, od kod je v nas rasteel odpor proti italijanskemu in nemškemu jeziku, ne vem, od kod se je v nas krepila slovenska zavest. Takrat nisem še ničesar tega razumela, toda ko sem se pozeje vrnila v Trst, sem vedno imela občutek, da bi bilo treba samo nekoliko pogledati po boji ravnih italijanskih, bolj, tržaških govorcih Tržačanov, pa bi se iz njih izluščil Slovenec v obliki materine, očeta, deda ali babice. Trst, to veliko mesto, je neprestano spreminjalo Slovenec v Tržačana, Italijana, Matica, oče sta se bila Slovenca, njuni otroci pa se niso več vedeli, kaj je bil oče, kako je govorila mati.

Zakaj? Zato ker sta bila mati in oče majhna človeka, ker je bil slovenski narod neznan in brez pravic, brez močnega političnega zaledja. Otroci pa niso hoteli ostati majhni, niso hoteli vedeti pripadati neznanemu, neboljznemu narodu, hoteli so postati veliki, bilo jih je sram, šteti se k Slovencem. Vedeli pa niso, da bodo tem manjši, čim bolj se bodo odtujali svojem in se približevali tujemu narodu. Vedeli niso, da bi vstali in zvrstili lahko samo v skupnosti s svojim ljudstvom.

Vse to bi se bilo nadaljevalo, ko se je Trst, ki bil nevestno rakavsko Slovenec, v pogovoru sivi svoje poklepne roke vse dalje in globlje nataknil, če bi ne bil slovenski narod v borbi in z borbo dokazal, da je slovenski majhen, toda ne neznan in da se ni treba nikomur strahovati, biti Slovenec; če bi ne bil z ostalimi jugoslovanskimi narodi ustvaril močnega političnega zaledja Trstu.

Na eni strani sovražstvo do vsega, kar ni bilo slovensko, na drugi strani občutek majhnosti pred vsem, kar je bilo tuje — to je bil predvsem slovenski Trst. Danes je drugače, danes ni več vseobvladajočega italijanskega fašizma, ki bi v svojem imperalističnem pohlepu nasilno potlačil naše ljudi in vnašal sovistično sovražstvo v vse sloje svojega naroda — tudi med delovno ljudstvo.

Danes sta se v borbi za svobodo, v borbi proti reakciji, v borbi proti zapadnemu imperalističnemu združitvenemu in italijanskemu ljudstvu Trsta.

Jasno pa je, da se bo prav v Trstu imperalistični pohlep še vedno poskušal prav šovinizma, da bi razdiral in tako razorožil slovensko enotnost narodnosti. Mlad človek bo še vedno v krizi dveh nasprotujočih si sil in zato je vedno, da se pri vsaki tržaški mladini nekateri vojni smerti, ki jih moramo sicer dojeti vsepovedno, to posebno podčrtajo. Zakaj marsikaj, kar bo lahko v mehan Jugoslavije samo stalno občutek, svetovni nazor mladega človeka, bo moralo biti v Trstu še vedno več, mnogo več, moralo bo biti aktivna dejavnost ali pa vsaj zelo skrbna čuječnost.

Na osnovni vojni smoti je danes človek, ki se zavestno vključuje v ustvarjalno delo naprednih sil življenja, ki zavestno in nepomirljivo sovraži vse, kar zavira napredek, kar skuša človeštvo vkovati v suženjske splo-

ne peščice posejajočih. Ne bomo zdaj tu govorili, kako je treba ta vojni smoter doseči, na jasem si moramo biti samo o tem, da je to v novi Titovi Jugoslaviji, kjer je vse življenje in delo, ne samo pri vojni mladine, usmerjeno k temu smotru, mnogo lažje kot pa v Trstu, kjer se še vedno križajo različni interesi — naprednih in reakcionarnih sil življenja. Teže, toda ne več težko, kot bi bilo pred vojno, ker je tudi slovenski narod pred vsem svetom dokazal, da je in da hoče biti. Danes ni treba več nobenemu Slovencu imeti občutka majhnosti pred tem, kar je tuje. Človek edvinjenega čela in jasnih oči pa se tudi tujega samo zato, ker je tuj, ne bo bal, temveč bo pretresel to tuje in dognal, da nobenega naroda ni močnejše v celoti vreti v en kos, temveč da danes narodi se sestavljajo iz ljudstva, ki hoče napredovati in iz peščice, ki hoče nasajati. Zato danes ni več potrebno sovražstvo do vsega, kar ni slovensko, temveč sovražstvo samo do tistega tujega, kar tudi v okviru lastnega naroda ne dela v korist svojega ljudstva, v korist večine, temveč v korist manjšine, v korist izkoriščevalcev lastnega in drugih narodov.

Vse bolj kot drugod velja za Trst, da mora biti naš človek napredni dober Slovenec, če hoče biti dober državljani, ali kakor je rekel ruski revolucionarni demokrat Dobrovoljov: «Kdor ne pripada svoji domovini, ne pripada človeštvu». Nikoli se ni tako jasno pokazalo kot prav v tej poslednji vojni, da so tisti, ki so pozabili, da so Slovenci in sedanjali tujci, skočili s tem v hrbet vsemu za lepo, za novo podobo sveta borečemu človeku.

ERNA MUSER

Mali Montaz

GLINŠČICA

V Glinščici.

Hm, kje je to?

To so običajna vprašanja naših Tržačanov, onih, žal, prestevalnih ki ne poznajo divje lepe, ameriškega kanjonu podobne doline ob istoimenskem potoku. Začne pri Boljuncu in se vleče proti vzhodu tja pod Kozino. Četudi je strma in težko prehodna, je vodila še v predmestni in rimski dobi preko nje pot z Apeninskega polotoka preko Trsta v Istru in preko Reke dalje proti Balkanu.

Pa pustimo starine, ki mladine običajno ne zanimajo kdo ve kako. Saj je pogosto ne zanima več niti poudrugorni sprehod iz Ročica preko Katinarje v Boršt, ko se v jutranji svežini odpira pogled preko mesta na ves tržaški zaliv in na vzhodu na Mali Kras s slikovito skalo z gradom na Osoberbu s strminami pragozi nad Osapsko dolino v ozadju.

Od pomladi sem vse mrgoli mladih ljudi! Pri potoku ob koprih tokmunih se sonči, se morda in lazi po skalah.

Da, predvsem lazi po skalah. Menda silnih prizorov ni videti nikjer drugod po svetu. Vse stene so ga polne tega mladega živčava, ki lepi včasih ure in ure tam v Stenah, Belih in Rumenih, na Jugovi steni v vseh njenih variantah, na Pečeh, v kaminih Pod vrhom, na vitkem in zračnem Malem Montazu, po breznih Slemenah ali kakor se imenujejo še vse različne stene in skale, police, grede itd.

Ko so začeli plezati po skalah Glinščice pred dobrimi dvema desetletji Marušič in Cesar, Hrovatin in Savron, Strekelj z brati Blažina (tudi Pino Tomazič) je včasih prišel sem skupno z Italijani, Comieljem in dr., si pač niso mislili, da bodo s tem uteli pot temu, kar so fašisti zlorabili

Na Jugovi steni

z ustanovitvijo prve italijanske državne šole za plezanje.

Vendar je propadla s fašizmom tudi njih imperalistično zaničljiva plezanje šola in nekateri omejenih plezalcev, razen onih, ki jih je požrla nacistična zver, spet plezajo in vadijo bolj srečno protifašistično mladino.

Danes, po sedemdesetnem tečaju je prvo delo opravljeno z zanimivim uspehom. Skical je spet in ogled nekaterih plezalcev, nekaj zrelih je pripravil, predvsem pa je vzbudil zanimanje med mlajšimi, ki bodo nadaljevali.

Led je prebit tudi na tem življenjsko važnem področju za pravno planinsko udeleževanje. Vsi okosteljeni filistinski predsedki onih starosterskih, ki vidijo vsepovedno sam bavljan, vsa grila dediščina, kolikor je je zapustil fašizem naši mladini, niso in ne bodo mogli preprečiti, da ne bi zlezli tudi na tem področju na zeleno, bujno rastočo vejico.

Kajpak ne bi bil ta bežni pregled zaključen, če ne bi omenil «Zbirališča plezalcev Planinskega društva v Trstu pri materi Klunki v mlino v Glinščici, ki je naše prvo zasilno planinsko zavetišče in oporišče. Dobrovoljno nam postreže kot da smo iz domačih družin, pri mizah v senoli pod murvo in pod kostanj, bleščajo od zadovoljstva ob spominu na čase, ko ji je »gospodarišča« po vsej hiši nadebuda fašistična mladina CAI-a, ne da bi koga kaj vprašala in prepokostokrat tudi ne da bi kaj plačala, ko je sama rezala od njene prasičje gnjati ali če si je za vedno kaj »izposodila«. Prav tako so takoj čutili naši vrlji Boljuncani, ki imajo v predobrem spominu črne planinske kulturonece, ki so pred kakimi desetimi leti udili v staro, umetnostno zanimivo cerkevno Matero božjo, da je stara približno sedem sto-

GIANNI Slička s tržaških ulic

«Poglejte gospa, komaj sem si prisluzilo toliko denarja, da sem si kupil pol litra petroleja. Drag je petrolej, zelo drag in včeraj sem moral ribati pod vse dopoldan, da sem zaslužil dovolj denarja za jani. Pa me je trgovec še ostel-paril. Pet dek mi ga je dal pre-malo.»

Tako je tožil Gianni v ul. S. Michele neki mimoidoči gospe in ji molil pod nos prazno steklenico. V sentskem okraju je Gianni znana osebnost. Vse gospodnje ga poznajo. In kadar je treba opraviti v hiši ali zunaj kako te-jezje delo, ga brž poiščejo.

«Ko sem se pred tednom dni vselila v svoje novo stanovanje, je bilo takšno, da ni bilo niti hlevu podobno. Pod v sobi je bil še čisto črn. Polaklica sem Gianni in mu rekla: «Glej Gianni, ali boš lahko počistil to sobo? Poki-mal je v glavo in se lotil dela. Dezel ur je neprestano drgnil in ribal. Ko je končal, je bil pod zopet kakor nov, je razlagala de-belodušna gospa, ki je odšel Gianni po ulici navzgor ter ustavil spetoma ljudi in jim pripovedo-dal svojo nesrečo.

Teško bi mu natančno določil starost, vendar ne more imeti mnogo preko petdeset let. Svoje dni je bil mornar pri trgovski mornarici, pozneje pa mu je bo-lezen zabranila nadaljnje delo na morju. Nekateri pravijo, da je od takrat tudi umsko omejen. Prihrankov je imel malo in so kaj kmalu posli.

«Reče nima niti, kamor bi šel lahko spati, mi je pripovedoval nek znanec. «Sedaj menda hodi v areno. Pozimi je hodil v javno prenočišče, ali bog si ga vedi kama.

«Dobiva morda kakšno podpo-ro ali pokojnino? «Nekaj mu daje občina, kar pa je komaj za kosilo v ljudski menzi. Kadar ga kdo pokliče, prime za kakšno delo. Seka drva, čisti in pometa dvorišča itd. Vendar nikjer ne vzdrži dolgo. Ponujali so mu še stalno delo pri nekem trgovcu s kurjaro. Bil je dva dni tam, pa je pustil. Pravijo, da od kar je bil zaradi boleznih odpu-ščen od mornarice ne vzdrži ni-ker dalj časa.

«In vendar je priden, kadar se loti.

«Da, je. Le škoda, ker je tako nestanovit. Posebno pozimi mu je prav gotovo zelo trda predla.» Gianni pa je hodil po ulici in ustavljal ljudi, ki jih je poznal in včasih tudi one, ki jih ni poznal. Počas in težko je šteljal v nerodnih čevlji po trdem tlaku. Okoli suhih nog so se opetale hlačnice in krajci predolge su-knje so se skoro vlekle po tleh ter bili na koncih še precej raze-frani. Ta mesec ga še ni imel bri-ve v rokah in gosta, temno šila brada je zakrivala lica. Iz brade pa so gledale v svet dobre, toda malo motne oči, kakor oči domačih živali, ki jo vsi tepejo, pa se ni ko-lih ne upre, ker se ne zaveda svoje moči.

«Kajak ga pa ne spravitjo v kakšen zavod? «Menda ker ni nevaren. Niko-mur ne napravi nič zalega. Zato pa se tudi oblasti ne brigajo za nj, ker ni nevaren javnemu redu. To pa je v današnjih časih edina stvar, ki je oblastem pri srcu.

Vsaj tako izgleda, je zaključil znanec in se poslovil. Gianni pa je zopet ustavil ne-ko gospo: «Vidite, tako me je osleparil trgovec. Danes si nisem feler, prosim, dajte mi kaj. Stegnil je roko in prosil. «Da, da, Gianni. Težki so časi danes. Za vse je težko, ga je potolažila gospa in šla dalje, ne da bi mu kaj dala.

«Pet dek petroleja mi je ukradel...»

Vedno sem bil mnenja, da je nezadovoljnost koristna lastnost človeka. Ko bi bili vsi pastirji, ki hodijo z zakurjenimi palicami v roki za tropi ovčjo, bi bili nemara res srečni, ampak ostali bi večno pastirji in bi se ne genili nikamor. Samo iz ne-zadovoljstva nad tem, kar imamo, se rodi želja po boljšem, želji sledi prizadevanje in končna posledica je napredek. Tako nezado-vojljnost, kakor sem rekel, je ko-risna, ni pa koristna nezadovolj-nost kroničnih godrnjačev, ki ne-prestano iščejo diako v jajcu in so vsi nesrečni, če je ne najdejo. Pojav talah ljudi je morda isto-lako naraven kot je naraven po-jav plevela na njivi. Nikoli ne bo človeška družba prišla tako visoko, da bi ne bilo prav nič takega plevela v njej. Vendar, če bi vsak od nas samega sebe vzel v roke, bi marsikateri tak nagib v sebi pravzaprav zatrl, da bi ne škodil sebi niti ne svoji okolici.

Vzemimo za primer godrnjačo, na katere naltimo tu pa tam sko-ro vsak dan. To so naši kronični jamralci, ki se jim neprestano toži po zlatih preteklih časih in bi se jim tožilo tudi, če bi jih zavili v pavlo in jih pitali s pe-čenimi golobi. Ne morejo in ne morejo se prilagoditi naši stvarni sedanjosti. Polni začudenja se moramo vprašati, zakaj vendar mora to tako biti. Je res, da so med njimi taki, ki so bili rojeni in vogojni hlapi in so nesrečni, če ne morejo biti hlapi še na-prej. A taki vendarle niso vsi. Kaj je obsedlo one druge, ki mi-slijo, da niso hlapi?

Naša nova domovina je nova skozi in skozi. Ni ga momenta v našem novem življenju, v katerem bi prav vse ostalo po starem. V ljudstvu se ustvarja nova mi-selnost in to ni miselnost z ma-hom porastlih starin, marveč mi-selnost mladine, polne energije in prežnosti, polne želje do ustvar-janja; miselnost mladine, ki jo življenje šele čaka in ne miselnost iztevilnih, ki vidijo pred seboj sa-mo grob.

Pretrsimo naše vsakdanje živ-ljenje, našo novo dobo, da vidimo, kaj je tisto slabo, ki tako boli be-žečne kronične godrnjače.

Prvo, kar bomo čuli, je stara pesem: «Mislimi smo, da bo po vojni dobro, zdaj nam pa manj-ka vsega! No, prosim, pet let je bila domovina podirana, po-žena, trgana na kose, ubijana in puščenja in mislite, da bo takoj naslednji dan nastal iz nje pa-radiz? Vse ljudstvo je bilo do skrajnosti izčrpano, telesno in materialno, pa mislite, da se bo do po dveh letih svetila lica od obilice? Na svetu je mnogo dobrih ljudi, ni jih pa dovolj, da bi nam mogli zaceeliti vse rane, 99% dela čaka nas same. Pogla-vitni trud vseh narodov Jugosla-vije je pred vsem v tem, da se te rane v čim krajšem času za-čelijo in da bi se tako brž tudi vte ne ponovile. In to ni nikako igranje, to je orjaški trud, ki bi se moral zmeraj pisati z veli-ko začrtitvijo. Reakcionarne sile sveta nam škodijo, kjer le mo-rejo, in daš radi tega bi nas vse moralo veseliti, da ne bo dolgo, ko bomo tudi od njih postali ne-ljubi spetoma ljudi in jim pripove-doval svojo nesrečo.

Druga tožba v teh krajih je: «Ničesar nam ne dovolijo plažati in prodati v Trstu. Oh, ali je to res tako huda stvar? Kaj bi se zgodilo, če bi tako dovoljenje dobili? Pred vsem bi se s tem okoristili tisti sloji v Trstu, ki so naši smrtni sovražniki. V drugi vrsti bi pa iz Trsta dobivali tovore papirnatih ita-lijanskih lir, o katerih vemo, da iz dneva v dan izgubljajo na vredno-sti. Kaj bi si z njimi pomagala naša domovina? Zakaj bi moralo vse naše očiščno blago iti v zamenjo za maloverjen papir? Kdo bi bil tisti, ki bi imel od take zamenja-ve končno korist? In naposled, ali menite, da bi bila recimo dva zmeraj po 800 lir kvintal, če bi nam bilo po mili volji dovoljeno voziti jih tja dol kolikor bi ho-teli? Ko bi bilo na trgu nekaj sto vozov, bi nam rekli, kakor so re-ki nekdo: «Po tem ti jih bomo plačali, ali jih pa pelji v morje! Imejmo vendar zaupanje v naše oblasti, ki vedo, kaj delajo. Samo naša bo končna korist.

Denimo si roko na srce in uprašajmo se, če je res življe-nje za nas vse tako hudo kot bi ga godrnjači hoteli pokazati. An nas dajavo davki? Saj jih kmet skoro ne pozna. In kdo se ven-dar najbolj hudeje? Ali niso v prvi vrsti samo tisti, ki so tihi vajeni delati vneke dobičke, pa jih danes ne morejo več? Ali na-radi njih počenja? Paraziti thlo-paci, ki iz osebnega koristljub-ja in lakomnosti škodijo domovi-ni, kjer koli morejo. Bomo li to-čili grenke solze, če čujemo, da so padli pristojni oblastem v roke? Bodimo mirni, v naši do-movini je dovolj potegnega dela za vse in nikomur ni potrebno, da bi se bavil s nečasnimi posli.

Jaz pravim, če smo bili skozi pet in dvajset let izmožgavani do belih kosti, žaljeni in zasramo-vani; če smo prestali pet let vseh strahov borbe, bomo — ni vrag — prestali tudi še par let gospo-darske stiske. Lansketo leto nas je suša oslabila, letos, kakor kaže, nas bo zopet, pa vendar vidimo povsod znamenja boljega življe-nja. Unrta nam ni več ne po-maga in tudi drugi ne, pa bomo

KRONIČNI GODRNJAČI

FRANCE MAGAJNA

le ostali živi. Ne živimo v obilici, a tudi nobeden ne trpi lakote; po-manjkanje je oblačil, a nihče ne-hoči radi tega gol; ni usnja, ven-dar ni treba nikomur, da bi hodil bos. Ali menite, da more reči o sebi tako tudi bedna proletarska raja v sosedni Italiji?

Pa še en kamen spotike je. Pravijo godrnjači: «Zalozaj pa naše oblasti pošiljajo kamione in vagona blaga v Trst in celo v Ita-lijo, mi posamezniki pa ne sme-mo!» «Mi posamezniki» bi v vsa-kem slučaju gledali samo na svo-je osebne koristi, za koristi ljud-stva bi se pa poživljali. Ko pa pošlje vlada blago čez mejo, nima osebne koristi od tega noben po-edinec, pač pa zameraj le skup-no-st. Italija ima mnogo stvari, ki jih mi nimamo, pa bi jih radi imeli in mi imamo mnogo stvari, ki jih Italija nima, pa bi jih ra-da imela. Če to blago med seboj zamenjamo, bomo imeli eni in drugi korist. Bodite prepričani, da za vsak vagon lesa, ki gre v Italijo, ne dobimo pisanih lir,

pač pa tako blago, ki je našemu ljudstvu potrebno. Nam li manjka drugih dobrin? Ali se ne vršijo nedelje za nedeljo po vsej naši deželi svobodne špor-tne, kulturne in zabavne priredit-ve brez vsake omejitve? Ali ne zapojejo naši fantje na vasi slo-vensko pesem kadar koli jih je volja? Pa tako malo časa je pre-teklo od takrat, ko se nismo nič doma upali govoriti slovenski na-glas! Kje je tisti, ki bi se danes upal tu med nami zamrdavati nad našo govorico? Samo v Trstu ali Gorici, kjer vlada zapadna ed-mokracija, samo tam še žije ta človek besedo očavca. Kolika tro-nija! Nam svobodnim mečejo ni-žnji italijanskih magnatov besede suženj v obraz!

Torej, bodimo zavedni in po-nosni. Titova Jugoslavija je naša Jugoslavija. To je naša domov-i-na, ki se bo kaj kmalu izkopala iz trenutnih gospodarskih stisk. Vse njeno obzorje je svobodno in svetlo. Prišel bo dan, ko bodo to priznali tudi današnji godrnjači.

Briško dekle v Harkovu

Slavica Pintar, kmečki otrok briških vinogradov, je doma iz vasiče Brestje na Primorskem. To mlado dekle je prehodilo težko pot primorskega borca: mučena po zaporih, zasilavljena in tepena je vzdržala kot jeklo, da so jo obdučevali fašisti sami. V naših edinicah je delala kot bolničarka in razvila pri tem poslu širo-ke sposobnosti. Zato so jo posla-li v bolnišarski tečaj, ki ga je do-vršila z odličnim uspehom.

Slavica je z vsa resnostjo upra-vljala svoj poklic v naši prestolni-ci, daleč od svojega domačega kraja, ko je nepričakovano prišla vesti, da bodo poslali nekaj naših bolničarjev na višjo sanitetno šo-jo v Sovjetsko zvezo, v Harkov. Med njimi je bila tudi Slavica.

Po dveh letih se je vrnila iz Harkova. Prišla je k nam, da nam pove, kaj je videla in doživela v Sovjetski zvezi, česa se je naučila, kaj misli, delati odslej. Dopršila je višjo sanitetno šolo v Harko-vo z odličnim uspehom in se misli v domovini še nadalje poglabljati v svojo stroko. Nam je predvsem zanimalo, kako žive v Sovjet-ski zvezi delavke.

Povedala nam je, da v Harko-vo, ki ga je spoznala prav od bil-zu, mlado in staro živi v duhu petletke. Toda sovjetski človek gre da na težave z veliko odgovorno-stjo, hkrati pa z vedro lagodno-stjo in zato mu težave postanejo izvedljive. Sram bi bilo sovjets-ko delavko, če bi položila, da dela ne zmore. «Živo sem obu-tila», je rekla Slavica, «kaj se pravi ta, da je delo častno».

Zdaj jo dveh letih je sta-novljenska kriza omiljena, za čilno je, da so uspešno ustro-jevali. Vprašala smo jo, kako žive delavke, ki nimajo družine.

Tudi na osnovniholah delajo s polno paro. Veliko je stvejo so-vjetskih otrok, ki so zaradi vo-lne zamudili pouk tudi za več let. Da bi zamujeno nadoknadili, so jim izredno podarili. Zna-čajno je, da so uspešno ustro-jevali. Vprašala smo jo, kako žive delavke, ki nimajo družine.

Ob tovarnah so obsejni stano-vanjski predeli, ki so nekateri ob-dani z vrlovi in dvorišči. Je pri-jetno bivali v teh stanovanjih. Dekleta prebivajo v posameznih sobah, družine pa dobijo celotna stanovanja.

Tovarne imajo v svojem obmo-čju otroške domove, kjer lahko mati da svojega otroka v var-stvo poklicne negovalke. Ob od-moru pride mati otroka podolji. Takih mater, ki bi se deželo ho-dile v tovarno, pa sploh ni ali pa jih je zelo malo. Kajti kdor je na deželi, ta se je vključil v kmetijs-ko gospodarstvo; kdor pa je v obilici, da bo delal v tovarni, ta se preseli v mesto. Takih prime-rov, da bi delavce imel kos zem-lje in bi istočasno hodil v tovar-no, je zelo malo v Sovjetski zvezi, ker se jim to ne uplača. Na kme-čkih gospodarstvih je delitev dela in proizvodov takšna, da ne ču-tijo potrebe hoditi v tovarno.

Tovarniški delavci pa tudi za-služijo toliko, da mu ni treba še posebej obdelovati kosček zemlje. Lahko jo sicer obdeluje, če hoče. Vprašali smo Slavico, kako je s takimi materami, ki imajo zgo-den silni, pa imajo majhne otro-ke. Ali ga v zimskem času prepe-

dine in se temu poklicu posveče-jo v večjem številu prav žene. Se to smo zvedeli od Slavice, da imajo v Sovjetski zvezi Jugoslovanci, imajo v Sovjetski zvezi. Zna-čajno je, da so uspešno ustro-jevali. Vprašala smo jo, kako žive delavke, ki nimajo družine.

«Kar nas je bilo v tej šoli se lahko mirno in brez strahu lotimo poklicnega dela. Ne bo nas stra-h. V Sovjetski zvezi, če je po-magati pri delu, če je po-magati pri odgovornosti do poklica, ki ga vsi.

Ob tovarnah so obsejni stano-vanjski predeli, ki so nekateri ob-dani z vrlovi in dvorišči. Je pri-jetno bivali v teh stanovanjih. Dekleta prebivajo v posameznih sobah, družine pa dobijo celotna stanovanja.

Tovarne imajo v svojem obmo-čju otroške domove, kjer lahko mati da svojega otroka v var-stvo poklicne negovalke. Ob od-moru pride mati otroka podolji. Takih mater, ki bi se deželo ho-dile v tovarno, pa sploh ni ali pa jih je zelo malo. Kajti kdor je na deželi, ta se je vključil v kmetijs-ko gospodarstvo; kdor pa je v obilici, da bo delal v tovarni, ta se preseli v mesto. Takih prime-rov, da bi delavce imel kos zem-lje in bi istočasno hodil v tovar-no, je zelo malo v Sovjetski zvezi, ker se jim to ne uplača. Na kme-čkih gospodarstvih je delitev dela in proizvodov takšna, da ne ču-tijo potrebe hoditi v tovarno.

Tovarniški delavci pa tudi za-služijo toliko, da mu ni treba še posebej obdelovati kosček zemlje. Lahko jo sicer obdeluje, če hoče. Vprašali smo Slavico, kako je s takimi materami, ki imajo zgo-den silni, pa imajo majhne otro-ke. Ali ga v zimskem času prepe-

Gen. BENCIVENGA in SANNA ter naše meje

Tov. urednik! Kadar čitam v «Primorskem dnevniku» te in one vesti iz raznih krajev naše domovine opazim, da se zgoranje Pivke le malokdo spomni. Priznam, da je krivda na nas samih, ker po-lagamo premalo važnosti na to, da bi vse naše kraje bolje poznali, kakor jih dejansko poz-amo. In vendar ima tudi nas kotiček, čeprav na videz enoličen, pust in ad sveta odmaknjen, svo-je posebnosti in mikavnosti.

Glej, ako se vozi v vlakcu od Trsta proti S. Petru ali nare se pomikajo od postojanske strani, in opazuješ naravo proti vzhodu v nasprotni smeri: toke Pivke, opa-ziš nad vsemi ostalimi hribi vz-pnjajočo se in vso okolico obla-jučo goro z uredno lepo obliko. To je Snežnik.

Na njem ni nobene severne stene kakor po vršarjih Juljske alpske skupine, temveč ga obra-šča samo jelov in bukov gozd, le na vrhu kaže svojo gojoto. Iz vz-pnjozih vasi pride v nekaj urah lahko nanj, brez cepca na vsaka-vanje stopinj v ledeni sneg, obdru-od v črna čevlja in od vseh vrst plit, ter od daleč spremljan od srn, jelenov in mnogokrat celo medvedov.

„Barriera naturale“ Z vrha v višini 1796 metrov se ti odpre pogled na nepregledne su-me hrvaškega Gorskega Kotara, še bolj na levo zagledaš G.ance s Titinim vrhom. Pred teboj se raztegne skoro vsa Dolenska plovca. Kamniški planinam in Karavanam sledi roko preko Polhogorjske dolinosti. Bolj po-zi, zapadi ti zapre pogled Triglav, med Nanosom in Hričevci se ti po-kaže Krn, v smeri; čez Vremščico gledaš v Dolinico, še bolj proti jugozapadu se zabliži morje Tr-žaškega zaliva, pod teboj na jugu pa morje Kvarnerja.

Za nas Slovence in Jugoslovane je bil Snežnik s svojim dominant-nim položajem po prvi svetovni vojni usoden: Od Trbiča sem se vleče preko Triglava, Porezna, Blegada, Javornika in Snežnika s sestopom na Racinjo ona zname-nita «Barriera naturale», o kateri naj bi bil celo Dante zapisal, da jo ustvari Bog samo za to, da bo tvorila naravno vzhodno mejo Italije.

Pivka s Snežnikom sta delala Jugoslaviji slabo uslogo.

Vsako ve, da se je v pogodbi o vojnem premirju z Avstrijo pr-ve dn. novembra v letu 1918 v villi Gjusti pri Padovi Italija zavezala, da bo zasedla ozemlja na črti savaškega razcvdja.

Diaka v jaju Pivčani smo bili veseli, da gla-som tega dogovora ne pademo pod Italijansko zasedbeno oblast, koč nekaj dni zagledamo njihovo vojsko po vsej Pivki kotlini in je preko te vse tja do Logatca. Tedaj naša politika ni imela dinamike. Osvojitve fronte, iz vz-pnjozih vasi pride v nekaj urah lahko nanj, brez cepca na vsaka-vanje stopinj v ledeni sneg, obdru-od v črna čevlja in od vseh vrst plit, ter od daleč spremljan od srn, jelenov in mnogokrat celo medvedov.

Prav, dogovor glasi, da imamo zasedli črti savaškega razcvdja; vendar iz tist samih učenih in ne-učenih Slovencev slišimo, da seš pod predajanskim gradom voda, ki najo ponikne, na kar se zopet pokaže, no, kje, nikoder drugje kot v Vipavi pod Skalco. Vipave sami nam to potrjujejo in so se pomisli na to podzemeljsko po-sebnost... Torej iz tega sledi, da ne morete zatrtjevali, da Pivska kotlina po skrivanju Pivke v Po-stojnski jami in prihodno na dan na Unču in po zopetnem izgi-notju pri Planini ter prihodno na površje na Vrhniki pripada ozem-lju savaškega razcvdja. Voda pod predajanskim gradom, dokazuje, da upada Pivska kotlina prav tako v jadransko razcvdje in zato jo sme Italija opravice zahtevati zase in jo zasedi. — To se je tudi zgodilo.

Začasna zasedba je trajala od novembra 1918. do 6. januarja 1921. ko je Italija anektirala te kraje. Italijani so že za časa Av-nita «Barriera naturale», o kateri naj bi bil celo Dante zapisal, da jo ustvari Bog samo za to, da bo tvorila naravno vzhodno mejo Italije.

Pivka s Snežnikom sta delala Jugoslaviji slabo uslogo.

Vsako ve, da se je v pogodbi o vojnem premirju z Avstrijo pr-ve dn. novembra v letu 1918 v villi Gjusti pri Padovi Italija zavezala, da bo zasedla ozemlja na črti savaškega razcvdja.

Diaka v jaju Pivčani smo bili veseli, da gla-som tega dogovora ne pademo pod Italijansko zasedbeno oblast, koč nekaj dni zagledamo njihovo vojsko po vsej Pivki kotlini in je preko te vse tja do Logatca. Tedaj naša politika ni imela dinamike. Osvojitve fronte, iz vz-pnjozih vasi pride v nekaj urah lahko nanj, brez cepca na vsaka-vanje stopinj v ledeni sneg, obdru-od v črna čevlja in od vseh vrst plit, ter od daleč spremljan od srn, jelenov in mnogokrat celo medvedov.

Prav, dogovor glasi, da imamo zasedli črti savaškega razcvdja; vendar iz tist samih učenih in ne-učenih Slovencev slišimo, da seš pod predajanskim gradom voda, ki najo ponik

DNJEPROPETROVSKA TOVARNA KAMIONOV

Cez leto ali dve bodo prišli na avtomobilskih cestah Sovjetske zveze vozišči slimi kamioni dnjpropetrovske tovarne kamionov.

Med povojno petletko bo Dnjepropetrovska, mesto jekla in lita železa, ki je znano po svojih ogromnih metalurških tovarnah, postala pomembno središče industrije kamionov in avtomobilov.

Pred 20 meseci takoj po kapitulaciji fašistične Nemčije so se na stepu v južnopovodnem delu Dnjepropetrovske pojavili prvi Dnjepropetrovske vozišče jekla. Iz vseh krajev države so semaj pošiljali gradivo, stroje, orodja in druge potrebščine. Iz raznih mest Ukrajine, Sibirie, Turkestan in iz Leningrada je prispelo več tisoč zidarjev, pisarjev, ključavničarjev in monterjev.

Med njimi so bili tudi izkušeni graditelji tovarnih avtomobilov in inženirji, ki so se končali obrtne šole, ter demobilizirani borci sojetske armade.

Prispelo je tudi več tisoč kmetov iz okoliških vasi. Ti niso pripadali nobeni stroki. Zanje so odprli tetaje, sole, čajali so jim dali potrebne nasvete, tako da so v kratkem času mnogi poljedelski delavci postali kvalificirani delavci.

Na površini 400 ha gradilo tovarniške zgradbe. Neprestano pripravljali poljake z opeko, cementom, z lesom, železom, cevmi itd. Delajo neprestano eskavatorji, stroji za mletje kamena, premikajo se lokomotive, grme pnevmatska kladiva.

To novo gradnjo vodi bivši delavec, sedaj inženir Mihail Prihoda, ki je gradil velika industrijska podjetja v raznih krajih ZSSR.

V novi tovarni bodo morali montirati 30.000 ton železnih konstrukcij, več sto kilometrov cevi, pozidati 130 milijonov kosov opeke, 60.000 ton cementa, 300.000 kv. m lesa.

Na ozemlju nove tovarne bodo zgradili nad 40 km železniške proge in 15 km tlakovanih cest.

Tovarna se gradi po najnovejših načelih. Proizvodnja bo mehansirana. Na leto bo tovarna izdelala 60.000 velikih kamionov, ki

Lahka industrija v AZERBEJDŽANU

Lahka industrija azerbajdžanske republike se je pričela intenzivneje razvijati zadnjih 20 let. V Bakuju, glavnem mestu republike, je sedaj 13 podjetij lahke industrije, ki proizvajajo obutev, obleko, posodo, pohištvo in drugo.

V Bakuju so tovarne pletenin in konfekcije. Tovarna konfekcije «Vojdarskaja» je izdelala lani 100.000 oblek in skoraj prav toliko pištev. Največji kombinat v ZSSR, Bakinski kombinat, za perilo, izdeluje velike količine perila, nogavic in drugega. Tovarne za predelavo kože dajejo na leto nad 21 milijonov kvadratnih decimetrov kože.

Zlasti močno se razvija lahka industrija v povojni petletki. Za leto bo proizvodnja poldrugokrat prekorajčila lansko. V letu 1950 bo v primeri z lanskim potrojena proizvodnja obutev in suknja, preko šestkrat se bo povečala proizvodnja oblek, petkrat pa se bo povečala proizvodnja pletenin. Razvoj industrije predmetov široke potrošnje v Azerbejdžanu ne upliva negativno na obrt, ki se tudi še razvija.

Ce se upošteva, da proizvodnja obutev in manjših delavnic da petino izdelkov, ki jih dajejo državne tovarne, se takoj vidi, kak-

Kdo pojde v Prago?

Slike s tržaškega mladinskega festivala

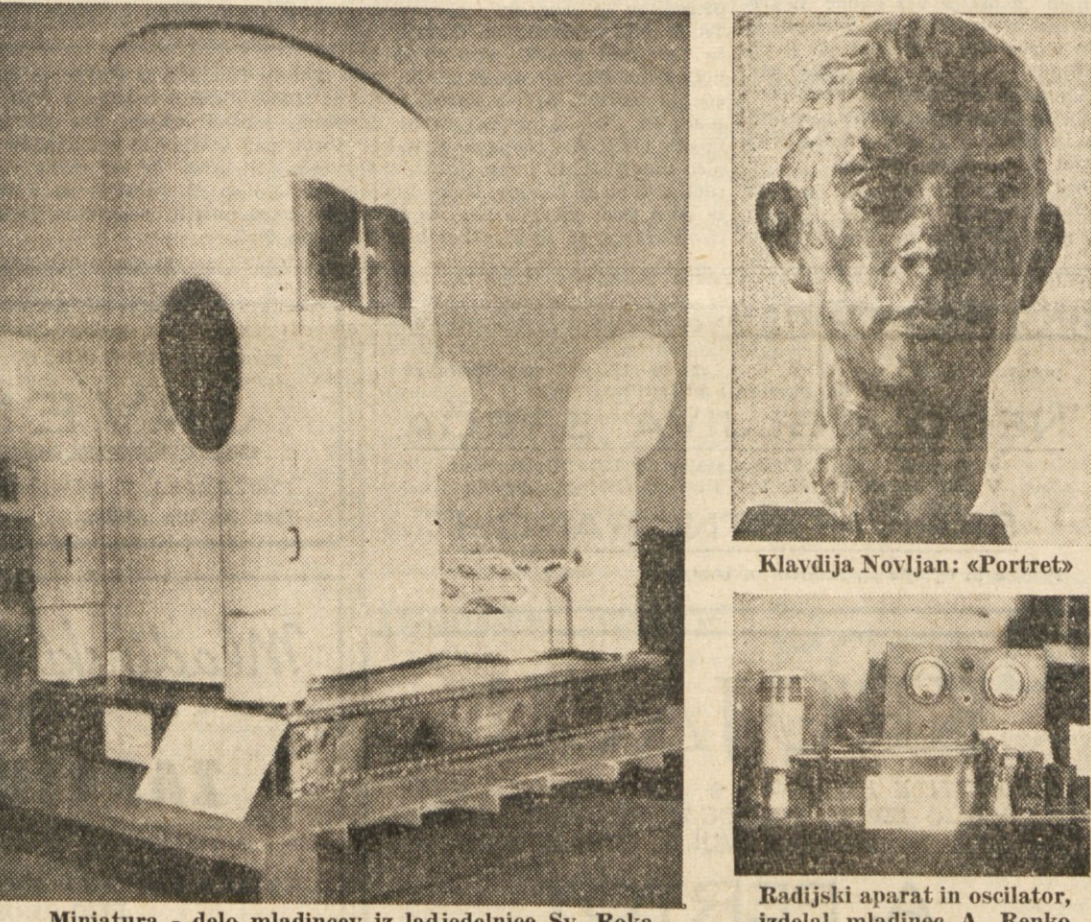

Rogledaj na del mladinske razstave

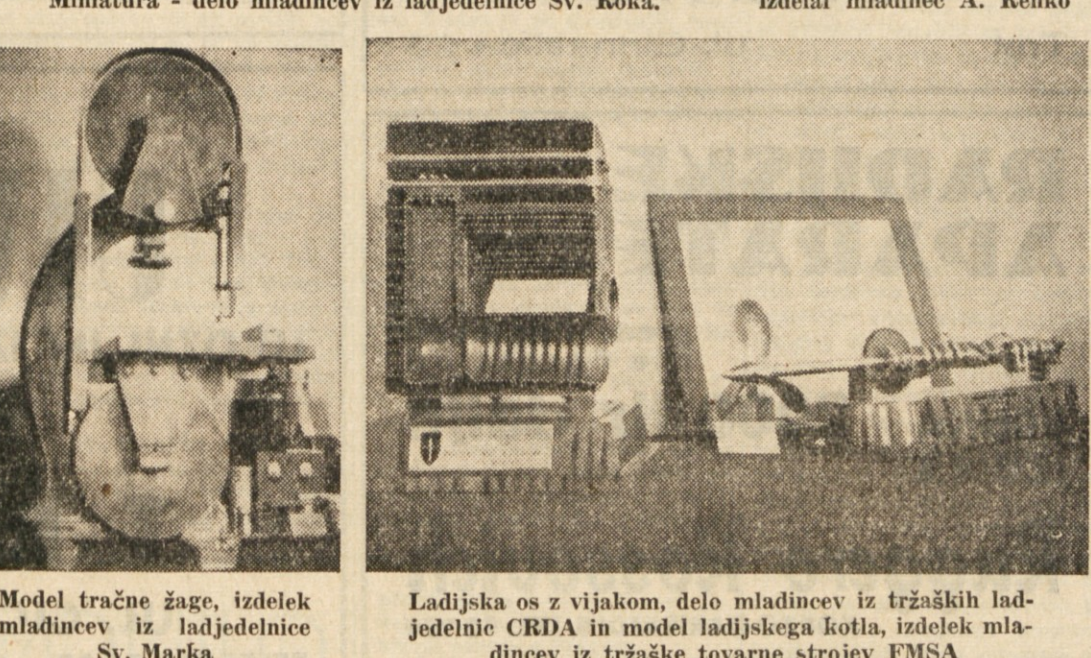
Model «kuterja», izdelek Dimiča Renata iz tržaškega Arzenala

Pri pevskih vajah

Klavdija Novljan: «Portret»

Radijski aparat in oscilator, izdelal mladinec A. Renko

Model tračne žage, izdelek mladincev iz ladjedelnice Sv. Marka

Ladijska os z vijakom, delo mladincev iz tržaških ladjedelnic CRDA in model ladijskega kotla, izdelek mladincev iz tržaške tovarne strojev FMSA

NAROD SPOŠTUJE NJENO IME

V najhujši zimi 1941. leta, ko so Nemci prišli skoraj do Moskve, so v vasi Petriševo obesili partizansko Vaščani, ki so jih krvniki nagajali pred vislice, so bili priče poštenih trenutkov njenega življenja. Tedaj je niso poznali.

Ce dva meseca je prišel v osvobodeno vas novinar Lidov, ki je opisal njeno junakso smrt. Sovjetska zveza je zvedela o gradnji v Petriševu. Ljudstvo si je v mislih o srce podobno dekletu, ki ni hotelo povedati svojega imena na zasliševanju pred usmrtnico. Bila je Zoja Kosmodemjanskaja, osemnajstletna Moskvanca. Lidov je padel v boj in vrste, ki jih je posvetil Zoji so bile njegova labodnja pesem. V njih je s preprostimi besedami opisana povest dekleta, ki je dala življenje za domovino.

V zimski noči je šla v zasneženo vas Petriševo. Zagoreli so domovi, v katerih so se naselili Nemci, in hlev, kjer so bili njihovi konji. Prileti se jo in zaslišati, toda ona je bila mirna in ponosna.

«Posnela je bila ed mraza, njene rane so krvavele, a povedala ni nesar.» je izjavil veliki nemški podoficer Karl Baverlein. Govorijo, kjer je Stalin.» so jo pozvali.

«Na strazaj.» je odgovorila Zoja. «Ali ste v odgovorjano?» «Da, jaz!» «Kakšen je vaš cilj?» «Ohraniti vas!»

Zjutraj so jo odpeljali na visoko. Na prvi so ji obesili tablico z napisom: Požigalka. Pred uro so jo krmile: «Mene boste sebrali obkati, toda jaz nisem samostojna mrtva. Nato je sprejela glasno in vspodujajoče, da: «Zbogom, tovariši! Z nami je Stalin! Stalin pride!»

Mnogo junakov je imel v tej vasi mladostni narod. Med njimi so bili mladinci in dekleta, ali Zoja je bila prva v njihovi vrsti. Zoja je bila junakso pot, ko se je pred Moskvjo odločila usodo svoje dekleta so šle preko vse dežele. Bilani so jih milovali in se borili njihovega klica. Borci so jih materski zanjjo in matere so jih objokovale.

Pozneje, ko so bili objavljani v nemški dnevnik, ko so prišli Nemci nazaj, fotografije o Zoji, ki je bila prva v njihovi vrsti, so bile v nemški dnevnik. Prileti se jo in zaslišati, toda ona je bila mirna in ponosna.

«Co son lontan de ti, Trieste mamo po le v Beogradu mlade tržaške fizikturnice, ki se jim je tožilo po svojih mamičah, mehkih posteljah in morju. Ce pa jih sedaj srečam v Trstu in jih vprašam, ali bi še nazaj v Beograd, začnejo vse navdušene pripovedovati o tankanjim življenju ter pravijo, da bi se silno radi vrnile.

Zakaj vse to? Za nas, ki smo šli v Beograd iz Trsta, je bilo ono živahno življenje, zlasti na Teraziyah, nekaj novega, veličastnega, kar nas je priklenilo nase in vzbujało v nas občudovanje.

Na vsakem koraku si čutili močnega utrip novega življenja, ki ustvarja nove vrednote in ki ga ne more ustaviti nobena ovira v njegovem poteku. Navdušenje in mladostni zagon, to označuje novo Beograd, novo Jugoslavijo. In tega navdušenja se nazivamo vsi, ki pridejo v Beograd, v to «ako raznozliko mesto, kjer se srečavajo ljudi iz vseh delov.

Zidajo tu naravnost kipi. Zvečer so Teraziye natrpane s selego ljudstva. Od straneh plesnega kroga, po asfaltiranih cestah drdajo lepi in včasih elegantni

Vtisi iz Beograda

automobilu s evidentno tablico CD. Vse je razsvetljeno, kavarne so polne ljudi, ki se hladijo s hladnim pivom, jogurtom. Tam, kjer je nekdanja sedala samo izbrana gospoda, najdeš sedaj delavce, vojake, funkcionarje in oficirje. Nobene razlike ne čutiš več, razliha, nekaj novega, veličastnega, kar nas je priklenilo nase in vzbujało v nas občudovanje.

Na vsakem koraku si čutili močnega utrip novega življenja, ki ustvarja nove vrednote in ki ga ne more ustaviti nobena ovira v njegovem poteku. Navdušenje in mladostni zagon, to označuje novo Beograd, novo Jugoslavijo. In tega navdušenja se nazivamo vsi, ki pridejo v Beograd, v to «ako raznozliko mesto, kjer se srečavajo ljudi iz vseh delov.

Zidajo tu naravnost kipi. Zvečer so Teraziye natrpane s selego ljudstva. Od straneh plesnega kroga, po asfaltiranih cestah drdajo lepi in včasih elegantni

Pet ur v Rimu

noma v nasprotju z elegantnimi izobrazbi, avtomobil ali sredstvo mesta. V življenju teh sirmakov sem videl vso borbo z bedo, borbo za obšoj življenja, ki se mi je zdela kot junakso borba delovnega ljudstva za neznanu bodočnost. Mnogi vztrajajo dolgo v neenaki borbi, drugi zopet ne morejo vzdržati pod teho razmer ter se bavijo z vse mogočo trgovino, da bi nekako nadomestili skromen zaslužek in si podaljšali življenje. Povsod srečuješ nove stojnice, na katerih prodajajo vse mogoče dobrate od cigaret do spagetov in kruha. Seveda so cene nedostopne za navadnega državljanu. Brezposelni in delavci se z vsemi silami borijo proti nezmernemu izkoriščanju parazitov, ki oblegajo mesto.

Nalepi se tudi na obnovo, toda ta obnova obstoji in dvigu mase le trgovine z bombami in drugimi predmeti, v obnovi luksuznih predmetov, ki služijo novope-

KARTELI trusti in monopoli ZDA in njihova politika

Druga svetovna vojna je silno ojačala koncentracijo kapitala v ZDA in nenavadno dvignila moč ameriških monopolov. Do vojne je bilo v ZDA samo 49 industrijskih družb, ki so imele vsaka po več kot 10.000 delavcev, do konca vojne se je število takih družb povečalo na 334. Skupno so te družbe zaposlovale okrog 5 milijonov delavcev.

Po poročilu senatne komisije so vsled vojne pričele monopolistične družbe vse bolj prevladovati ne samo v industriji, temveč tudi sploh v vsem gospodarstvu ZDA, in to zaradi tega, ker je država zaupala majhnemu številu največjih družb vse vojaške nabave. Na ta način so te družbe ogromno zaslužile. Po poročilu trgovinskega ministrstva so imele delniške družbe ZDA v času vojne 53 milijarde dolarjev čistega dobička. 63 največjih delniških družb ZDA imajo milijarde in milijarde dolarjev tekočega kapitala, s katerim so se polastili 94% vse industrijske proizvodnje ZDA.

Prva svetovna vojna je privlekla v Ameriko na površino množico milijonarjev, druga svetovna vojna pa kopico milijardarjev. Število družb, ki so leta 1917 imele letno preko milijardo dobička, je bilo šest, leta 1942 se je pa to število dvignilo na 32 z aktivno 67 milijard dolarjev. Leta 1939 so bile samo tri družbe z aktivno preko ene milijarde dolarjev, in sicer «Standard Oil», «General Motors» in «American Steel Corporation». Med vojno se je tem družbam priključilo še pet velikih družb, kakor «Kertus Rights», «Dupont», «Wilfreen Steel Corp», «Secony Vacuum» in «Ford».

Poročilo senatne komisije omeja osem velikih finančnih skupin, ki imajo v svojih rokah gospodarstvo Amerike: Dupont, Rockefeller, Morgan in Mellon, dalje finančne skupine Kuhn-Loeb v Chicagu, Clevelandu in Bostonu. Te skupine so med seboj posebno povezane ter se med seboj v vseh stvareh podpirajo. V začetku 1945. leta so tri izmed osem omenjenih skupin nadzorovale 3/4 vse proizvodnje železa in jekla, ena skupina je pa nadzorovala vso proizvodnjo bakra.

Tipičen primer ojačitve monopolov med vojno predstavlja velik ameriški kemijski trust Dupont de Nemours, ki je razširil svoje delovanje ne samo v ZDA, temveč po vsem svetu. Pred vojno je 75 članov družine Dupont imelo ogromno bogastvo 2,6 milijarde dolarjev. Ta trust ima večino delnic «General Motors» in je povezan s finančno skupino Morgan. Med drugo svetovno vojno se je ta trust s pomočjo vladnih naročil in na plačilnih delavnih množice tako ojačil, da je dobil izključni monopol za celo proizvodnjo atomskih bomb ter se polastil številnih drugih družb.

Za časa vojne so svoje kapitalne sile uporabili tudi za poskušanje s svojo areto v vseh kapitalističnih in kolonialnih državah. Hoteli bi se polastiti vseh surovin podjetij, železnic, bank itd. Grožnja pred gospodarsko krizo jih sila na gospodarsko ekspanzijo v inozemstvu.

Da bi opravičili svoje stroške za oboroževanje, širijo ameriški kapitalistični monopoli fantastične in izmišljene vesti o «smrtni nvarnosti», ki pred ameriškim industrijskim predušcem ter ponavljajo na vasa usta nujno potrebo, da se mora preprečiti Pearl-Harbour v atomski dobi. Reakcionarne sile ZDA istočasno poskušajo na vse načine širiti in vzdrževati napeto in nemirno ozračje, napilujejo spopad, vzpodbujajo na državljansko vojno v Kitajski s tem, da pošiljajo orožje in municijo Kuomintangu. V mnogih državah delujejo z vsemi sredstvi na tem, da bi te države razdeljali in jih podvrgli ameriškim monopolom.

Močni monopoli nafte ZDA in Velike Britanije se poskušajo sedaj polastiti vseh ozemelj, tudi najoddaljenjših, kjer je najmanjša možnost izkoriščanja. Vprašanje izkoriščanja jezišča nafte na Bliznjem vzhodu je postalo najvažnejše vprašanje ameriške politike v Sreozemlju in na Bliznjem vzhodu. Pri razpravah v ameriškem senatu o pomoči Grčiji in Turčiji, je izjavil senator Johnson, da je ta pomoč prav za prav neposredna pomoč vsiki petorki» monopolu nafte. Ameriško znanje ministrstvo je samo agent, ki z svojo politiko brani koristi «velike petorke», ki hoče

dobiti petrolejske koncesije. Johnson računa, da bo tudi v bodoči «velika petorka» vršila pritisk na zunanje ministrstvo, da bi vodilo zunanjo politiko v njihovo korist.

Ameriški trusti, ki so monopolizirali s pomočjo vladne proizvodnje atomske bombe, se poskušajo polastiti ležišč urana na vsem svetu. Kapitalistični trusti so si podredili s pomočjo monopolov vse iznajdbe v važnih industrijah.

Do druge svetovne vojne so bili monopoli ZDA in Velike Britanije tesno povezani z nemškimi monopolističnim kapitalom. Voditelj angleškega kemijskega trusta lord Mac Gown se je prvi zavezal za finančno pomoč nemškemu trustu I.G. Farbenindustrie. Po njegovem nasvetu so ameriški bankarski in industrijski monopoli močno finansirali nemško težko industrijo. Na temelju delovanja teh monopolov so Angleži in Amerikanci usmerjali napadalno politiko proti Vzhodu. Rezultat tega delovanja je minchenška pogodba, ki je omogočila Hitlerjevi Nemčiji priprave druge svetovne vojne. Vredno je omeniti, da so pred Münchenom sklenili pogodbo angleži in nemški industriji v Düsseldorfu.

Najmočnejši ameriški kovinarji, kemijski, petrolejski in elektrotehnični trusti so stopili v mednarodne kartele, ki so jih navadno vodili Nemci. Med drugo svetovno vojno so se redno sestajali zastopniki kapitalističnih monopolov Nemčije, Amerike, Anglije in drugih držav v direkciji Mednarodne eskomptne banke v Švicariji ali pa na konferenci Mednarodne družbe «Sofinas» v Lizboni. Tu so si delili vojne dobičke in delali povojne načrte. Ta politika je imela velik vpliv na potek vojaških operacij Anglo-amerikancev. Dolgo zavlaščevanje etvoritve druge fronte v Zapadni Evropi je brez dvoma rezultat vpliva monopolističnega kapitala, ki je hotel s tem še bolj nakopičiti vojne dobičke. Ko je bilo že popolnoma jasno, da bo Sovjetska zveza s lastnimi silami okupirala vso Nemčijo in evropsko Francijo, so sklenili Churchill in krog ameriškega monopolističnega kapitala podvzeti invazijo v Zapadni Evropi.

Koristi kapitalističnih monopolov so prišle na dan tudi pri bombardiranju nemških industrijskih središč s strani Anglo-amerikancev. Bivši ameriški finančni minister Morgenthau piše, da so ostala nedotaknjena mnoga podjetja, last ameriških in angleških trustov v Nemčiji in nemška podjetja, ki so vezana na anglo-ameriške monopole.

Tovarne Oppel, ki pripadajo trustu General Motors, so ostale edine nedotaknjene v vsem Ruesselsheimu. Posebno so pazili zavezniški letalci, da ne bi poškodovali kemijskih tovarn I. G. Farbenindustrie v Höchstu. Iz vsega tega sledi, da so imeli ameriški trusti v Nemčiji in satelitskih državah veliko podjetij, ki so jim prinašali velike dobičke, kljub temu, da so delala za Hitlerjevo Nemčijo. Anglijski in ameriški monopoli so po vojni zopet dobili svoja podjetja in obnem v naglici kupovali delnice drugih podjetij. Vzpostavili so stike z nemškimi industrijami, katere so pustili na vodilnih mestih, čeprav so s tem odprto kršili prevzete obveznosti o uničenju nemških monopolov.

Nadzorstveni svet je n. pr. sklenil leta 1945. leta likvidacijo I. G. Farbenindustrie, toda delnice te družbe še vedno kotirajo na raznih nemških borzah in uživajo simpatije zavazenskih oblastí. Zveze velikih nemških industrij še naprej vlečejo velike dobičke zaradi zvez z Anglo-amerikanci in vzdržujejo nemško vojaško in gospodarsko silo. Angliško-ameriški kapitalistični monopoli nameravajo pretvoriti Nemčijo v ekspanzijsko ozemlje. Ameriški monopoli bi hoteli podrediti sebi ne samo gospodarstvo in finance mnogih držav, temveč tudi politično vplivati na te države. Zato so vrgli geslo o tako zvanih «Združenih državah Evrope» in o «Svetovni državi».

Najvažnejši faktor za ostvartev mirnega sodelovanja med narodi je borba proti ekspanzijskim in imperialnim kapitalističnim monopolom in pustolovščinarjem njihove zunanje politike, ki se hočejo s svojimi silami polastiti nadvlade v mednarodnem življenju, intrigirati in pripravljati načrte za novo vojno.

Ljudstvo obsoja spletke conskega sveta

Se vedno prejemamo protestna pisma, v katerih naše ljudstvo najodločneje obsoja vse mahinacije gospodov iz conskega sveta, ki hočejo z raznimi argumenti odvzeti pravbo kulturnega krožka «Skamperle» pri Sv. Ivanu.

Ta namera conskega sveta je čen v verigi sistematičnega oviranja slovenske prosvete na STO-ju, s katerim skušajo postopoma vzpostaviti, kakor je bilo za časa fašizma. Conski svet namerno ignorira, da je bilo omenjeno poglavitno pred nastopom fašizma last slovenskega naroda in da mu je bilo omenjeno pasivno nasilno odzveno. Na ozemlju STO-ja je slovenski kulturni priznanja po mednarodnih pogodbah enakopravnost in zato zahtevajo ljudje, da se ta enakopravnost tudi dejansko izliva.

Med številnimi protestnimi pismi, ki obsojajo postopanje conskega sveta, smo dobili pismo Svetovinarov s 137 podpisov. Iz Barkovljah so nam poslali pismo s 107 podpisov. Člani slovenskega prosvetnega društva Cebulec iz Sv. Marije Magdalene pa pismo z 98 podpisov.

Delavstvo zahteva sporazum med političnimi strankami

Objavljamo prevod pisma, ki so ga nam poslali delavci iz ACEGAT-a.

Cilj vseh državljanov STO-ja mora biti skupen sporazum med političnimi strankami STO-ja, ker le tako bo zagotovljena obramba in razvoj demokracije in pridobitev socialnih pravic.

Ce se pogajanja za dosego tega sporazuma ne bodo obnovila, ali pa če sporazum sploh ne bo dosežen, bo nastopil tak položaj, ki bo še poslabšal socialno in ekonomsko stanje vseh državljanov našega ozemlja. Posebno pa bodo to občutili množice iskrenih demokratov.

Zato se mi delavci ACEGAT-a obračamo do voditeljev političnih skupin, naj takoj obnovijo pogajanja za dosego sporazuma, ker le tako se bodo okrepile demokratične organizacije STO-ja in bodo nam zagotovljena boljša bodočnost.

Za socialistično stranko: Svetina Ivan in Luis Arturo. Za SIAU: Chermas Albert. Za KPJK: Tanihi Fortunat. Simpatizer socialistične stranke: Ravalico Jordan. Apolitični: Golich Ugo, Ferilja August in Jenko Anton.

Stavbinci odgodili stavko

Stavbinci, ki so predvčeršnjim zagnali stavkati, so se razen nekaterih včeraj povrnili na delo. Vendar pa to še ne pomeni, da bi delavci odstopili od svojih upravičenih zahtev. Se vedno zahtevajo sklenitev novega mednarodnega sporazuma in znižanje cen živilih potrebnih.

V NEDELJO, 6. t. m., vsi v KOMEN na

VINSKO RAZSTAVO S TOMBOLO srečolovom in plesom

Začetek ob 10. uri dopoldne. Prireditve bo v prijaznem gozdičku v Cirju. — Vabljeni vsi!

UL. G. VASARI 10

UL. G. VASARI 10

TRGOVINA CEVLJEV

TREVISAN

Velika izbira vseh vrst LETNIH CEVLJEV in SANDAL za vsakogar po najugodnejših cenah.

UL. G. VASARI 10

UL. G. VASARI 10

SAMO ENA JE

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga

Trst - ul. Mercadante 4 - telef. 88-19

Kjer dobite vse kmetijske potrebščine najbolj poceni in najboljšo kakovost.

Ponavljamo, da si brez razlike vsi:

DELAVCI, OBRATNIKI IN NAMEŠČENCI

morete nabaviti CEVLJE vseh vrst v TRGOVINI CEVLJEV

PARCHI

TRST - ul. Caprin 16 (vogal ul. Guardia)

in sicer PO ZNATNO NIZANIH CENAH brez nakazne.

VAŽNO! Ker so cene zelo nizke in skoraj tovarniške, na obroke ne prodajamo.

V ponedeljek zadnji dan razprodaje

KRZNENIH PLAŠČEV

MODELOV 1947-48

po zelo ugodnih cenah

Primerjajte cene in prepričali se boste

Krznarstvo ZILIOOTTO
ulica Trento 11
tel. 29473

TRŽAŠKI DNEVNIK

Delavstvo vedno odločneje zahteva zboljšanje svojega gmotnega stanja

Gospodarsko stanje v Trstu je iz dneva v dan neznošljive. Stalno naraščanje cen in mali obroki racionalnih živili so spavili delavstvo v popolno bedo. Zato narašča med delavstvom v trgovinah vedno večje nezadovoljstvo. Delavci na zborovanjih zahtevajo izboljšanje njihovega gospodarskega položaja, ter pozivajo delodajalce in oblast, da kaj ukrepejo proti gospodarski krizi, v katero drvi z veliko naglico celotno gospodarstvo STO-ja.

Včeraj sta se vsili dve zborovanji tržaških delavcev v tovarni strojev in v ladjedelnici Sv. Marka.

V tovarni strojev je govoril tov. Rinaldini v imenu Delavske zbornice, v imenu Enotnih sindikatov pa tov. Muslin. V ladjedelnici Sv. Marka pa sta govorila tov. Vojmir in dr. Gropi.

Tov. Vojmir in tov. Muslin sta predvsem poudarila, da sta sedanjega težkega gospodarskega stanja krivi mednarodna in krajevna politična skupina. Nekateri zainteresirani tržaški krogi, ki ne priznajo Svobodnega tržaškega ozemlja, bi hoteli napraviti iz tega ozemlja lego razdora. Tovariša sta razčlenila razvoj pogajanj glede mednarodnih pogodb, ki so jih imeli predstavniki delegatov z Zvezo delodajalcev. Delodajalci so zavzeli da zadnjega nespravljivo stališče ter so skušali dati delavcem le drobtinice z bogatimov mize. Pa do njih pogajanj, na katere pristajajo slednji: 49.30 lir medse na ure in 400 lir draginskih doklade na dan. Sprito težkega gospodarskega stanja je ta poglavitno skrajno nezadostno, da bi mogli delavci zadržati svoje družine.

Tovariša sta poudarila, da se morajo delavci tesno povezati v borbi proti nakanam reakcije, ki bi hoteli onemogočiti siceršni procvit tržaškega gospodarstva.

KRONIKA

Dijakov samomor s plinom

Prejšnji večer, nekaj pred 21. uro, ko se je ga. Rismondo iz ulice Malcantoni 4, vrnila domov, je našla vrata svojega stanovanja od znotraj zaprta. Ker na njena klicanja ni bilo odzgovila, se je pomislila na samomor in odprla vrata. Ko pa je stopila v kuhinjo, je neoprijeto osumila. Na dveh stolih, trdno k njima privezan, je ležal njen 20-letni sin Lucijan, dijak na univerzi. Na obrazu je imel plinsko

Mati je brž odprla okno in poklicala sosede. Poslali so po rešilni

voz, ki je odpeljal nesrečnega mladčnika v bolnico. Zdravniki so se zaman trudili, da bi ga zopet poklicali k življenju, čeprav so mu dali tudi injekcije andrenalina. Lucijan je bil že mrtev.

Ni znano, kaj je mladčnika gnalo v smrt, zlasti še, ker je končal šolsko leto z zadovoljivim uspehom.

masko, h kateri je bila pritrjena plinovodna cev.

Tatovi bi radi nove obleke

Prejšnji dan v popoldanskih urah, ko je bila delavnica zaprta, so v omili neznanici v krojačnico Attilia Morasa v ul. Carducci 29. Ko se je gospodar okrog 14.30 vrnil na delo, je ugotovil, da so mu odnesli precejšnjo količino blaga za obleke, ki je bilo last strank. Ukradeno blago je vredno okrog 250.000 lir. Zdi se, da hočejo tudi tatovi obnoviti svojo garderobo in da so zato obkrožili Morasa, ki pa ni nič kaj zadevojen z njihovim obiskom, ki ga je pretajal policiji.

VESTI S PODEŽELJA

Jubilej pobeške posojilnice

Kmečko-obrtna posojilnica in hranilnica v Pobjeh je bila ustanovljena 1907. leta pod imenom Kmečka hranilnica in posojilnica v Pobjeh za okoliš sodnega okraja Koper. V prvem poslovnem letu je štela zadržala 117 članov. Kasneje, ko je razširila svoj delokrog na občine: Dekani, Pomjan, Marčez, in Milje, se je dvignilo število članstva na 7258. V tem času je izstopilo 100 članov, tako da ima zdaj druga danes 625 članov, in sicer: v Pobjeh 159, v Čežarjih 85, pri Sv. Antonu 89, v Dekanih 22 in v bližnjih vaseh 276.

Zadruga je imela nekaj lepih plodnih let v začetku svojega razvoja. Po prvi svetovni vojni pa so se začele težave, ki so bile v začetku finančne značaja. Potem pa je začel fašizem s svojim nasiljem. Zaprli je vsa odpora in preprečil slovensko kot poslovni jezik v posojilnici. Vendar pa je posojilnica prebrodila ta težka leta, tako da letos navzlic vsemu slavi pobeške Kmečko-obrtna posojilnica in hranilnica svoj jubilej, štirideset let svojega obstoja.

To je merilo vztrajnosti in volje našega ljudstva. Priprani pa smo, da mladina ne bo zavrgla tega, kar

Današnji spored tržaškega mladinskega festivala

Ob 8.30 veslaške tekme v Barkovljah.

Ob 9. tekme modelarjev na Opčinah.

Ob 10. mladinsko zborovanje na trgu Garibaldi.

Ob 11. bodo na stadionu pri Sv. Soboti vaje telovadcev in finalne tekme v lahki atletiki.

Ob 12. do 13. bodo na stadionu finalne tekme v nogometu.

Ob 15.30 bodo v kulturnem krožku Col v škodnju izbirne tekme italijanskih in slovenskih pevskih zborov.

Ob 20. do 24. delitev nagrad zmagovalcem posameznih disciplin na stadionu pri Sv. Ani in slavnostni zaključek festivala.

Pester večer radijskih sodelavcev

V torek 1. julija so priredili radijski sodelavci pod okriljem prosvetnega društva «Simon Jenko» pri «Kraljiču» večer s pestrim sporedom. Navzoče občinstvo je imelo priliko videti telesno pred seboj vse ljudi, ki jih dan za dnevom, tedna za tednom poslušajo pri radijskih aparatih pri njihovem p'tju, recitiranju in veselih večerih in je tako lahko ugotovilo, koliko truda in ljudi je treba za sestavo prijetnega sporeda radijske oddaje, ki mora biti vsakokrat različen.

Vsa prireditev je bila zelo posvečena in priskrta. Spored je bil zelo skrbno izbran in res pester, vse je bilo dobro odtehtano in v skladu. Radijski komorni zbor pod vodstvom Hubalda Vrabca je bil tega večera izredno na volji in je odlično zapel celo vrsto narodnih in umetnih pesmi, med temi tudi nekatere težje umetne skladbe. Tov. Ema Starčeva je recitala Prešernovo «Zdravljico». Tako lepo kot ta večer nisem še slišal prednašati ta Prešernove pesnitve. Vsaka misel zase je prišla do popolne veljave. Joško Lukež je občuten in z zanosom podal Zupancičevo «Vseh živih dan». Božo Podkrajšek in Radko Nakerst sta s pristnim humorjem podala dva pretrčljiva vesela skeča o zagrizenem birokratu in o go-

Danes ob 10. uri bo na Garibaldijevem trgu ZBOROVANJE Vabljeni je vsa mladina in vsi meščani.

Radijski sporedi v nedeljo, 6. julija TRST II.

7.30. Kolobar - Jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 8.00. Jutranja glasba. 9.30. Kmetijska oddaja. 10.00. Prenos maše iz Sv. Jure. 11.15. Glasbena glasba. 11.30. Pridiga. 11.45. Glasbeni kaledoskop. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Z glasbo po slovenskemu svetu. 14.15. Zgodovina Amerike. 14.28. Citanje večernega sporeda. 16.30. Otroška oddaja. 17.00. Nedeljska popoldanska glasba. 18.15. Folklorna predavanja. 18.30. Baletna glasba. 19.00. Pester spored slovenskih pesmi. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Vokalni koncert Kozem rožice, pri klavirju Fran Venturini. 20.15. Dvorak: Simfonija «Z Novega sveta». 21.00. Glasba po željah. 22.00. Vsega ura. 22.30. Lahka glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Citanje sporeda za prihodnji dan. 23.35. Polnočna glasba.

Tržaška radijska postaja II bo oddajala od ponedeljka popoldne svoj slovenski spored na ovalni dolžini 206 metrov ali 1186 k. c. zaradi preizkusa valovne dolžine na novi postaji. Poslušalce vabimo, da upravi radijske postaje Trst II sporočijo kakovost sprejema.

Obnovljena godba «Kraška vila» iz SEZANE priredi v NEDELJO, 6. t. m., ob 16. uri

JAVEN PLES

POSTREZBA V HLADNEM VRTU PRI MAHORČICU. Igra celotna godba. Vabljeni vsi!

Mladinski festival STO-ja

DANES, 6. JULIJA, OB 19.30 NA IGRISCU PRI SV. ANI

ZAKLJUČNI SHOD

FESTIVALA Z ODLIKOVANJEM ZMAGOVALCEV

VELIKA LJUDSKA VESELICA, PRI KATERI NASTOPIJO ZBORI IN GODBE.

UIVOD

UVOZNI IN IZVOZNI ZAVOD z o. j.

TRST

UL. CICERONE 8

TELEFON 56-88 - 29-306 - 80-00 - 51-75

Trgujemo na debelo z vsakovršnim blagom

ŠIVALNI STROJ SINGER

pogreznjiv, z ohištvom, iz predvojne materiala ter drugih najboljših znamk po najugodnejših cenah, napodaj - Največje jamstvo, šest mesecev na polkušnjo. Ohišja in posamezni nadomestni deli vedno v zal.

OBIŠČITE NAS v ul. dell' Istria 1 - tel. 94-465

KOLEDAR

Spominski dnevi
1942 je v bojih med partizani in Italijani pri Zagradu padlo 80 fašistov.
1845 se je rodil Jakob Aljaž, slovenski skladatelj.

Bolje enkrat prav, kakor dvakrat narobe.

Prodaja tkanin in izgotovljenih oblek

se bo priča v ponedeljek, 7. t. m. v sledečih trgovinah: Donaggo, Obala III. novembra 9; C.I.C.A. Corso; Paradiso della Seta, Largo Barriera vecchia; Felice Israel, ul. Carducci 41; Magazzini S. Giusto, Corso Garibaldi 1; Ignazio Polossi, ul. S. Caterina 5.

Delitev bombažnih tkanin ZVU

Urad za cene sporoča, da se morajo dvigniti bombažne tkanine ZVU samo v trgovinah, kjer se je izvršil vpis (prenotacija). Pohitite z nakupom, da vam ne bodo odrezki zapadli. Platno dvojne sritne bo naprej razdeljen; bolnicam in dobrotelnim ustanovam. Ostanek bo na razpolago prebivalstvu.

Izidi sindikalnih volitev

z dne 4. t. m. v delavnici karoserij Thustos — odbor: ES 3, DZ 0, delegati: ES 1, DZ 0, Conat — odbor: ES 2+1, DZ 1+1; delegati: ES 1, DZ 1.
5. t. m. v delavnici Laboranti — odbor: ES 2, DZ 1; delegati: ES 2, DZ 0.

Enotni sindikati

Hoteli in menze. Sporočamo vsem delavcem hotelov in menz, da je spoznanje o novih dokladah priobčen v Delavski enotnosti.
Pogodbeni kolariji in kitučenarji so vabljeni na splošno sestanek, ki bo danes, 6. t. m. ob 10. uri v ul. Imbriani 5, soba 10.

Prosvetno društvo «Lonjer-Katinar»

poziva svoje člane na sestanek, ki bo v četrtek 10. t. m. Sestanek bo priprava za občni zbor.

Obvestilo pomorščakom

Pomorski STO-ja naj se zgledajo v pristanškem poveljstvu dnevo od 10.11. ure s pomorsko knjižico in osebno izkaznico v sledečem redu:
Pomorske knjižice od št. 5401 do 5700 dne 7. t. m.; št. 5701 do 6000 dne 8. t. m.; št. 6001 do 6300 dne 9. t. m.; št. 6301 do 6600 dne 10. t. m.; št. 6601 do 6900 dne 11. t. m. Zamudniki od št. 5401 do 6900 12. t. m.

Izpitni na Tehniški srednji šoli v Kopru

V ponedeljek, 7. julija ob 8. uri pričnejo na tukajšnji šoli sprejemni in razredni izpiti.
Zadnji rok za predložitve pršenj: 5. juli.

KINOPREDSTAVE

KINO NA OPCINAH. Danes ob 18.00: «Nedosegljiva sreča». Po 21. uri predstava na prostem. KINO V NABREZINI bo predvajal v nedeljo in ponedeljek film «Oče Sergij».

Odg. urednik DUSAN HREŠČAK

Tisk Stabilimento Típ. Triestino

OBVARUJE, OMEHA IN DAJE SIJAJ VASEMU OBUVALU.

Klavirsko harmoniko

80 basov prodam. — Redka prilika.

UL. VALDIRIVO 32, (gostilna).

Na OBROKE

KROJNIKI — KOZARCI — LONCI — JEDILNI PRIBOR

„BALCOR“

TRST, Borzni trg št. 11-II nad.

Prodajni hišo

na Kontovelu 108

CVETLICE, ŠOPKE, VENCE IN SLICNO

vseh domačih vrst vam nudimo

CVETLICARKE

na pokritem trgu (ul. Carducci)

PO ZELO UGODNIH CENAH

Dr. GAETA, zobozdravnik

Izdeluje proteze v jeklu, zlatu, platinu in plastiki. Največja pozornost čuku in plastiki. Od 10. do 12. ure. Sprejema od 10. do 12. ure.

13. do 19. (Govori slovensko)

TRST, ul. Torre Bianca 4

(vogal ul. Carducci)

5% popust dajemo

samo še ta teden

na vse kuhinjske potrebščine, aluminijaste in emajlirane, pleksiglas, steklenino in druge predmete

IMAMO TUDI VELIKO ZALOGO:

zdravstvenih predmetov, raznih vrst pip, delavkega orodja, orodja za obrtnike, okovja za pohištvo, železnine, pocinkane in črne žice, pocinkane pločevine, cina, vzmeti za postelje.

HLADILNE OMARE VSEH VELIKOSTI

INTR

d. z. o. i.

Trst, ul. Roma 22, tel. 8543